4-БЕТТЕ

ҰЛЫҚ ҰСТАЗ
АКАДЕМИК ӘБДУӘЛІ ҚАЙДАР ТУРАЛЫ БІР ҮЗІК СЫР

5-БЕТТЕ

ЭКСПО - ЖАҢА БАСТАМАЛАРДЫ ТАНЫТУ АЛАҢЫ

EXPO 2017
• Future Energy •
Astana Kazakhstan

8-БЕТТЕ

ӨНЕРЛІ СТУДЕНТТЕРДІҢ ӨРІСТІ ДОДАСЫ

ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫН БІРДЕН-БІР ЖОЛ - ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

Ясауи университеті

УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ

e-mail: a.yassaui@mail.ru

№3 (430) 15 АҚПАН 2017 ЖЫЛ

БИЫЛҒЫ ЖОЛДАУ
ҰРПАҚ ТӘРБИЕСІНЕ БАСЫМДЫҚ БЕРДІ

Қазақ тілінің басымдығы сақталады. Оның әрі қарай дамуына зор көңіл бөлінеді. Сонымен қатар, бүгінде ағылшын тілі – жаңа технология, жаңа индустрия, жаңа экономика тілі. Қазіргі кезде 90% ақпарат ағылшын тілінде жарияланады. Әрбір екі жыл сайын олардың көлемі 2 есе ұлғайып отырады. Ағылшын тілін меңгермей, Қазақстан жалпы ұлттық прогреске жете алмайды.

Мемлекет басшысы Н. Назарбаевтың 2017 жылғы 31 қаңтардағы Қазақстан халқына Жолдауынан.

Жуырда университет ұжымында кезектен тыс кеңейтілген Сенат мәжілісі өтті. Жиын Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың билік тармақтары арасында өкілеттіліктерді қайта бөлу жөніндегі Үндеуін және «Қазақстанның Үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Жолдауын талқылауға арналды. Мәжілісті университет ректоры Уәлихан Әбдібеков ашып, жүргізіп отырды. Бас қосуға факультет декандары, құрылым басшылары, оқытушы-профессорлар қатысты.

Алдымен «Нұр Отан» партиясы Түркістан қалалық филиалы, «Тұран» бастауыш партия ұйымының төрағасы Жанәлі Дәрібаев баяндама жасады. Ол өз сөзінде: «Қазір прокуратура, құқық қорғау органдары құзіретіндегі функцияларды қайта қарау, олардың жауапкершілігін арттыру мәселелерін конституция арқылы өзгерту талаптары қойылып отыр. Бұл дер кезінде көтерілген мәселе. Мемлекет басшысының бүгінгі Үндеуіндегі арнайы өзгерістер елдегі демократиялық оң істердің жалғасын тапқандығының көрінісі. Үкімет пен Парламент қызметінің кәсібилігін арттырып, тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етеді. Конституциялық реформалардың халықтық талқылауға салынуы – биліктің ашықтығын, бұқара халықтың мүддесін көздейді»- деді.

Бұл талқылау азаматтық қоғам, билік пен құрылым арасында байланыс орнататын мүмкіндік. Бұл өзгерістер заң шығарушы биліктің рөлін арттыру арқылы халқымыздың бірлігі мен келісімін нығайтуға бағытталған. Сондықтан да, Қазақстандағы демократиялық процестерді жалғастыруға тың серпін беріп отыр. Жолдау жайлы өзіндік ойын білдірген профессор Хазіретәлі Тұрсын: Биылғы Жолдау да өз ерекшеліктерімен ерекшеленеді. Ол - тәуелсіздіктің ширек ғасырлық қорытындысын шығарып, дамуымыздың басты бағытын айқындап, халықтың бақуатты болуына негізделген. Осыған байланысты Елбасымыз биылғы Жолдауында мемлекеттік саясаттың айқындалған бес басым бағытын нақтылап айтты. Университет президенті, профессор У.Әбдібеков: «Менің ойымша, бұл дер кезінде қойылып отырған мәселе. Елбасымыздың жыл сайынғы Жолдаулары өзіндік жаңалықтарымен, нақты атқарылған істерімен халқымызды қуантуда. Сондықтан Қазақстан халқы әрбір Жолдауды асыға күтеді. Онда қарастырылған басым бағыттардың арқасында жұмыстар жедел атқарылуда. Үндеу - еліміздің тәуелсіздігін тұрақтандырып, қауіпсіздігін нығайту барысында маңызы зор құжат болып табылады. Үндеуді енгізер кезде Қазақстан заңдарының ішінде 118 заң енгізіледі екен. Біздің де өз ұсынысымызды білдіруге құқымыз бар. Жолдау Елбасы тарапынан айқындалған Қазақстан халқының болашақта атқарылар нақты істерінің ауқымы. Сондықтан болашаққа берілетін инвестициялар, өндіріс өнімдері, отандық

тауарлардың молдығы, халықтың әл-ауқатының жақсаруы, еліміздің өзге елдер арасындағы танымалдылығы сияқты Жолдауда қарастырылған басым бағыттардың барлығы халқымызды ынтымаққа, татулыққа, бірлікке шақырады. «Өңдеу» дегеніміз - зауыт, фабрика ашу, шикізаттарды өндіру, яғни экономикалық дағдарыс қысқан кезде осындай жағдай қыспақтан шығарып, елдің экономикалық әл-ауқатын көтереді. Ректордың айтуы бойынша дайын ұнды сатпау керек. 300 грамм ұннан 1 кг печенье шығады.1кг ұнды 250 теңгеге сатып аласың. Егер сен сататын болсаң, үстінен 50-ақ теңге көресің. Сол ұннан печенье жасап сататын болсаң, үстінен 150-200 теңге пайда табасың. Өз өнімдерімізді, отандық тауарларды сыртқа шығару керек. «Нан корзинасына» байланысты біздің наубай өнімдерімізді дүниежүзі сатып алу қажет. Туысқан Түркия елінен үйренеріміз көп, олардың экономикасы жан-жақты дамыған. Түркия экономикалық көрсеткіштері жағынан әлемнің ең дамыған 20 елінің қатарына кіреді. Сакария қаласында кәсіпкерлік іс жақсы дамыған. Бір айда экспортқа шығарған тауарының таза кіріс құны миллиардтаған бюджетті құрайды екен. Біздің кәсіпкерлерімізге неге осыны үйренбеске?!» деген ойын айтты.

Күн тәртібіндегі негізгі мәселе бойынша профессор Б.Мырзалиев, «Нұр Отан» партиясының стратегиялық зерттеу және саяси талдау орталығы халықаралық сараптау кеңесінің мүшесі, Еуразия ҒЗИ директоры Н.Шимшек Жолдау мен үндеуге қатысты өз ойларымен бөлісті. Жиналысқа қатысушыларды конституциялық реформаларды толығымен құптап, барлық қазақстандықтарды белсенді азаматтық позиция ұстануға үндеді. Елбасы Н.Назарбаевтың жасаған Қазақстан халқына Жолдауы мен Үндеуін талқылау мақсатында іс-шаралар барлық факультеттер мен бөлімдерде өткізілетін болды. Ұсыныстар мен пікірлер жинақталып, Үкіметке жолданады. Елбасы Жолдауы мен Үндеуін талқылау талдау жұмыстары ректор тапсырмасына орай алдағы уақытта да жалғасын табады. Мақсат айқын, міндет белгілі. Енді жұмылған жұдырықтай бірлік пен ынтымақтастық аясында еңбек етуіміз керек.

ЯУ-ақпарат

ЕЛБАСЫ ЖОЛДАУЫ - ЕЛ НАЗАРЫНДА

** Жолдауды қолдаймыз!*

ЕЛДІҢ ДАМУЫН ЖЕДЕЛДЕТЕТІН ҚҰЖАТ

«Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Президентіміздің халыққа Жолдауы Кентау қаласының тұрғындары арасында кең қолдау тауып отыр. Биылғы Жолдау «Қазақстан-2050» стратегиялық мақсатына жетуге мүмкіндік береді. Ғаламдық бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз етеді.

Биылғы Жолдау экономикалық өсімге жол ашатын жаңа модель болып табылады. Тарихи маңызы зор құжаттың басты ерекшеліктері өте көп. Жолдауда қазіргі жаһандық ахуал сыни тұрғыдан терең талданады. Ел дамуының экономикалық және саяси-әлеуметтік жолдары анық айтылған. Қазақстан экономикаға инвестиция тарту жөнінен әлемдегі 185 мемлекеттің ішінде 42-орында. Инвестиция тарту, оны бақылау, оның жұмыс істеуі үшін тетіктер қалыптастыру мәселесі күн тәртібінен түсіп көрген емес. Ал шетелдерден инвестиция тек тыныштық пен бейбітшілік салтанат құрған елге ғана келетіні анық.

Жаңа инновациялық технологияны бәсекеге қабілетті ұлттық білім беру жүйесін дамытуға және оның мүмкіндіктерін әлемдік білім додасына енгізудегі сабақтастыққа қолдану маңызды. Қазақстандағы шағын кәсіпорындарды, ұсақ кәсіптерді жандандыру мәселесі де экономикадағы үлкен түйінді шешудің бір жолы. Пайдаланылмай, игерілмей, жеке қолдың иелігінде жұмыс істемей отырған 1 млн гектар жерді қайтарып ел игілігіне пайдалану экономиканы дамытуға орасан зор пайда келтіреді. Жеке кәсіптің иелерін Үкімет тарапынан 16 млн теңгеге дейін қаржы беріп қаржыландыруды бастаса елдің дамуына тың серпін беретіндігінде дау жоқ. Бұл Жолдауда айтылған басымдықтың үлкен бір тармағын орындауға сеп болады.

Қуатты Қазақстан ең алдымен, халықтың басым бөлігі қоныстанған ауылдың, өңірлердің, әрине, ауыл шаруашылығының қуаттылығы. Экономиканың жеделдетілген технологиямен қайта жабдықталуы Қазақстанымыздың дамуын жеделдетеді. Агроөнеркәсіптік кешен, көлік және логистика, тұрғын үй нарығының дамуы мен оның мемлекеттік қолдау механизмі жетіле түссе елдің ырысы молаяды. Үштілділік адам капиталының сапасын арттырады. Қазақстандық ғалымдарды инновациялық, цифрлық технологияларды жасауға қатыстыру ілгері дамудың таптырмас тетіктерінің бірі ретінде қарастырылуға тиісті. Жалпы жұртты үшінші жаңғырту үдерісіне кеңірек қатыстыру да өз жемісін берері сөзсіз.

Жолдаудағы білім, тіл, технологиялық даму мәселелері жаңашылдығымен ерекше. Ғылым мен техниканың дамыған заманында елімізде өнеркәсіптің революциялық элементтерін енгізу қажет. Осыған орай жаңа инновациялық әдістерді меңгеру керек. Ғылыми-техникалық әлеуетті дамыту көкейтесті. Технологияның соңғы жаңалықтарын меңгеру – Қазақстан жастары үшін күнделікті өмірде үйренуге, талпынуға тиісті қажеттілік.

Жолдауда айтылғанындай, білім, оның ішінде жастарға кәсіптік-техникалық білім беру, осы салада мамандар даярлау, ауыл мен қала мектептерін теңестіру, жаңа мектептер салу – өте маңызды мәселелер. Бұған білім саласының қызметкерлері өте жауапкершілікпен қарайды. Жолдаудың түпкі мәні халықтың қамы. Білім беру, денсаулық сақтау, ауылшаруашылығы салалары Елбасы назарынан қалыс қалып көрген емес.

Камалбек БЕРКІМБАЕВ,
Кентау институтының директоры, профессор, Кентау қалалық мәслихатының депутаты.

Әріптестер жетістігіне қуанамыз!

Түркия мен Қазақстан мемлекеттерінің ортақ мүддесін арқалаған білім ордасының бүгінге дейін жеткен жетістіктері мен бағындырған асуларына спортшылар да үлкен үлес қосып отыр. Бұл, әрине, университетімізде қызмет етіп жүрген ұстаз-ғалымдар мен білімді шәкірттеріміздің табысты еңбектері. Соның кепілі ретінде «Дене тәрбиесі» кафедрасының меңгерушісі **Ермек Сейдахметовтың** жуырда ғана ҚР БжҒМ-і Білім және ғылым саласындағы бақылау комитетінің №1359 бұйрығымен 13.00.00-Педагогика мамандығы бойынша профессор атағын алуын, сондай-ақ осы кафедраның PhD-ы, доцент м.а. **Бақытжан Омаровтың** «ЖОО үздік оқытушысы» атағына ие болуын айтсақ та болар.

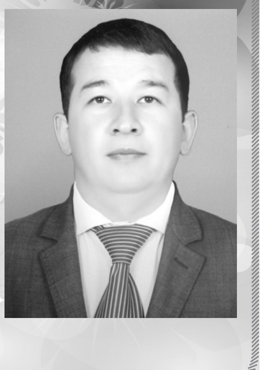

«Дене тәрбиесі» кафедрасының ұжымы осы екі әріптесін жеткен жетістіктерімен шын жүректен құттықтап, оларға ұзақ өмір, еңбектеріне табыс тілейді!

«Дене тәрбиесі» кафедрасының ұжымы

Білім саласы - Елбасы назарында

Елбасы Жолдауы жыл сайын, біздерге, білім саласының қызметкерлеріне ғылымды инновациялау бағытында нақты мақсат-міндеттерді белгілеп беруде. Ғылыми негізделген осындай тапсырмаларды жүзеге асыру ел әлеуетінің дамуына зор үлес қосары сөзсіз.

Елбасының көрегендігі арқасында Қазақстанның білім мен ғылым саласы аз уақытта толағай табыстарға қол жеткізіп отыр.

Биылғы Жолдаудың басты ерекшелігі – адами капиталдың сапасын жақсартуға негізделуінде. Яғни, алдағы жылдардан бастап білім беру жүйесі жаңа арнаға бағыт бұрып, экономикалық өсудің жаңа моделіне көшкелі отыр. Әсіресе, оқыту бағдарламаларының сыни ойлауға және әр оқытушының өз бетімен іздену дағдыларын дамытуға бағытталатыны педагог қауымын қатты қуантуда. Себебі, қазіргі автономды жоғары оқу орындары Болон үдерісіне сәйкес Оксфорд, Кембридж сияқты шетелдегі дамыған университеттердің білім беру бағдарламаларын басшылыққа ала отырып, жаңаша сипатта білім беруге көшуде. Білім іздеген бүгінгі жастарға заманауи IT-білімнің қажет екені даусыз. Өйткені сол арқылы олар әлемдік білім технологияларына жол ашады.

Елбасы мұнымен қатар қаржылық сауаттылықты қалыптастыруға, ұлтжандылықты дамытуға баса көңіл бөлу керектігін қадап айтты. Бұл тұрғыда қазақ тілінің басымдығы сақталатыны, дегенмен жалпы ұлттық прогреске жету үшін ағылшын тілінің де қажеттілігі баса айтылды. 2019 жылдан бастап 10-11 сыныптардағы кейбір пәндерді ағылшын тілінде оқытуға көшу мәселесі ойланып, ақылмен шешілу қажеттігі ескертілді. Бұл бағытта тәжірибе жоқ емес. Мәселен, Түркістан қаласындағы Ясауи университетінде үш жылдан бері тілді біршама меңгерген білімгерлер арасынан Foundation топтары жасақталып, бірқатар пәндер ағылшын, түрік тілдерінде оқытылып келеді.

Жолдауда жоғары білім беру жүйесінің сапасына ерекше назар аударылатыны айтылды. Осыған қарағанда алда жоғары оқу орындарының кадрлық құрамына, материалдық-техникалық жабдықталу деңгейіне, білім беру бағдарламаларына қатысты бақылау мен талаптың күшейетіні айқын.

Жұмыссыз жастардың, кәсіптік білімі жоқ ересек адамдардың тегін оқытумен қамтылатыны көңіл қуантып отыр. Бұның, Елбасы айтқандай, экономикадағы жаңа өндірістер үшін мамандар дайындауға ден мүмкіндіктер беретіні даусыз.

Қысқасы, Жолдауда көрсетілген нақты тапсырмаларды орындау нақты жаңа игіліктерді өмірге әкелетіні даусыз.

Бекжігіт СЕРДӘЛІ.

Жаңғырудың даңғыл жолы

Елбасының «Қазақстанның Үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты биылғы Жолдауы жаңару мен жаңғырудың даңғыл жолына түскен елдің алдағы жылдарда жүретін бағыт-бағдарларын айқындайды. Қазақстан ширек ғасырдың ішінде бүкіл әлемге қуатты, дамыған, ынтымағы жарасып, ырысы артқан мемлекет ретінде танылды. Ендігі кезекте әрбір қазақстандық осы береке-бірлік пен саяси тұрақтылықты одан әрі нығайтып, еліміздің іргесін бекіте түспекші.

Биылғы Жолдау ел экономикасын нығайтуға бағытталған. Халықтың әл-ауқатын жақсарту бойынша жаңа міндеттер жүктеген Жолдауда алға қойылған міндеттерді орындауға Оңтүстік Қазақстан облысының халқы қазірдің өзінде кірісіп кетті деп айта беруге болады. Облыста экспортқа бағытталған кәсіпорындардың санын арттыру үшін жергілікті тауар өндірушілердің бәсекелік қабілеттілігі жоғарылатылмақшы. Облыстағы экспорттық айналым қазір 1,1 млрд. АҚШ долларын құрайды. Оны 2 есеге арттыру көзделіп отыр. Бұл үшін жеке және шетелдік инвестиция көлемінің экономикадағы үлесін арттыруға бағытталған нақты шаралар белгіленіп отыр. Облыстағы бүгінгі таңдағы 14,5 пайыз көлеміндегі шетелдік инвестицияны 2020 жылға дейін 25 пайызға ұлғайту жоспарлануда. Осы мақсатта инвесторлармен тығыз жұмыс жүргізілуде. Оларға тиімді жағдайлар жасалуда. Облыстың барлық аудандары мен қалаларында инвесторлармен жұмыс істейтін арнайы мобильдік топтар құрылды.

Елбасы Жолдауына сәйкес Оңтүстік Қазақстан облысында аграрлық секторды одан әрі дамыту көзделген. Экспорттық өнім көлемін арттыру міндеті қойылып отыр. Облыстағы ірі каналдарды қалпына келтіру жоспарланған. Суармалы жерлерді 900 мың гектарға жеткізу міндеті белгіленіп отыр.

Елбасы Жолдауындағы 4-басым бағытқа ерекше назар аударғым келеді. Онда оқу орындары ең үздік әлемдік оқу-өндірістік тәжірибелерге сәйкес жаңартылуы қажет екендігі айтылған. Жолдауға сәйкес, алдағы жылдары жоғары білім беру жүйесіндегі білім берудің сапасына ерекше назар аударылады. Жоғары оқу орындарының кадрлық құрамына, материалдық-техникалық жабдықталу деңгейіне, білім беру бағдарламаларына қатысты бақылау мен талап күшейтіледі. Білім беру жүйесімен қатар денсаулық сақтау жүйесі де жаңарады. Бұл өз кезегінде адами капиталды одан әрі жақсартуға ықпалын тигізеді.

Қорыта айтқанда, Елбасының биылғы Жолдау өзінің нақтылығымен халық көңілінен шықты деп ойлаймын. Қазақстанды жаңғыртудың 3-кезеңіне аяқ бастық. Осы Жолдауда межеленген мақсаттарды іске асырсақ, еліміздің келешегі кемелдене түсетіні анық.

Әріпхан САДЫҚОВ,
профессор, экономика ғылымдарының докторы

Болашақ журналистер қысқы медиа-мектепке қатысты

Алматы облысында «Цифрлық сауаттылық жаңа мүмкіндіктері дата журналистика матрицасы ретінде» атты IV Халықаралық журналистика және коммуникация Қысқы мектебі өтті. Оған доцент Б.Сердәлінің жетекшілігімен «Журналистика» мамандығында оқитын бір топ студенттер қатысып қайтты.

Дәстүрлі тағылымдық шара Жетісудың жеті кереметінің бірі Іле-Алатау мемлекеттік ұлттық саябағындағы Бел-бұлақ шатқалында «Тау-Тұран» Білім беру сауықтыру кешенінде өтті. Қысқы мектеп мынадай модульдерді қарастырды: Data Journalism: цифрлық деректерден – сапалы контенттерге, фактография, визуализация, трансформация триадасы және метажурналистика, дата журналистиканың коммуникациялық моделі және технологиясы.

Нұрлан Сұлтанбек, 3-курс студенті: Қысқы мектепке Қазақстан, Қырғызстан жоғары оқу орындарының студенттері, магистранттары, PhD докторанттары, оқытушылары, республикалық және аймақтық БАҚ журналистері, онлайн-медианың веб-редакторлары мен контент-редакторлар қатысты. Цифрлық радио технология бойынша жаңа білім және тәжірибелік дағды алынды. Бұл шара БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарын, бейбітшілік, әділ сот және тиімді институттар мақсатын жариялауда жаңа технологиялар мен әдістерді үйрену, интернет және цифрлық сауаттылық мәселелері бойынша жаңа дағдылар мен құзіреттілікті үйрену, цифрлық медиа саласында білімді кеңейту, цифрлық радио саласындағы мамандардың шеберліктерін тыңдау мақсат-міндеттерін орындаумен ерекшеленді. 3 күнге созылған дәрістер аясында кейстердің шешімдерін табу жолдары қарастырылды. Жеке және топтық тәжірибелік сабақтар өткізіліп, таныстырылым, пікірталас, жоба талдау, кәсіби кеңес алынды. Онлайнда ағылшын тілінде шапшаң жазба қалдыру бойынша 2-курс студенті Алуа Тұрсынхан жеңімпаз деп танылып, оған арнайы куәлік табысталды.

Сұлушаш САДЫРОВА, 3-курс студенті.

Университет «жайдарманшылары» ерледі

Университетіміздің «ХҚТУ тарифі» жайдарман тобы Астана қаласынан жағымды жаңалықпен оралды. Құрылғандарына төрт жыл ғана толған құрама «Шабытты» маусымында ерекше өнер көрсетіп, көптен күткен жоғарғы лига ойындарына жолдама алды. Қазіргі таңда «ХҚТУ тарифі» тобы «Жайдарманның» 1/8 финалдық сайысына дайындық үстінде.

Айта кетейік, биылғы маусымда «Жайдарманға» елімізден 150-ге жуық команда тіркелді. Сонымен қатар Қырғыз, Башқұрт елдерінен де командалар келіп қатысты.

Бекұлан ЖОЛДЫҚОЖАЕВ.

Қазіргі таңда заманауи жоғары оқу орындарының Халықаралық деңгейдегі ғылыми әлеуетін анықтайтын көрсеткіштері ретінде әлемдік рейтингтік ғылыми журналдардағы импакт-факторлы жарияланымдар, ҚР БжҒМ Ғылым комитеті мен Халықаралық гранттық қаржыландыру бойынша ғылыми жобалар, өнертабыстық патент және авторлық куәліктер ғылымның инновациялық дамуы мен талабының негізіне айналып отырғаны белгілі.

Профессор Талжан РАИМБЕРДИЕВ:

ҒЫЛЫМНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ - ЗАМАН ТАЛАБЫ

Осы орайда университетіміздің ғылыми әлеуетін талқылау мақсатында қаңтар айының 16-27 күндері аралығында Ғылым және инновация департаментінің ұйымдастыруымен 2016-жылғы ғылыми-зерттеу жұмыстарының стратегиялық жоспарға сәйкес орындалуы, сапасы, проблемалары мен шешу жолдарына арналған кеңейтілген ғылыми-техникалық кеңестің мәжілістері өткізілді.

Бұл шара университеттің ғылыми-техникалық кеңес төрағасының басшылығымен және кеңес мүшелерінің, құрылымдық бөлім басшыларының, оқытушы-профессорлар құрамының толық қатысуымен күн тәртібіне сәйкес жүргізілді.

Университеттің барлық оқытушы - профессор құрамы зерттеу жұмыстарын әр түрлі сала бойынша 12 ғылыми бағыттың негізінде бекітілген тақырыптар бойынша жүргізілді. Осыған сәйкес факультет деканлары мен ғылыми-зерттеу институттарының басшылары есеп беру барысында 2016-күнтізбелік жылында оқытушы-профессорлардың белгіленген бағыттар мен тақырыптар негізінде жасаған республикалық және халықаралық гранттық қаржыландыру бойынша жобалары, әлемдік рейтингтік ғылыми журналдардағы жарияланымдардың саны, Өкілетті Кеңес тарапынан қаржыландыратын ғылыми жобалары, өнертабыстық патент пен авторлық куәліктер туралы мәліметтермен таныстырып, SWOT-талдауда факультеттің ғылыми бағыттағы жұмыстарының мықты жақтары мен әлсіз жақтары, мүмкіндіктері мен қауіптері жайында толығымен баяндады. Баяндамалардағы сандар көрсеткіші факультеттер мен ғылыми зерттеу институттарының ғылыми әлеуетінің қаншалықты дәрежеде екендігін анықтай түсті.

Жалпы мәжілістерде тыңдалған есеп нәтижелері бойынша Жаратылыстану факультеті рейтингісінің университет бойынша жоғары болғандығы нақтыланды. Деканы Н. Ажиханов факультет ғалымдарының қатарынан әлемдік деңгейдегі зерттеу жұмыстары жақсы нәтижелер мен жетістіктерге жеткен ХИРШ индексі (H-INDEX) бар У. Әбдібеков, Б. Тұрметов, Б. Қалымбетов, Т. Тұрмамбеков, А. Құрбаниязов, А. Құрмантаев, М. Мұратбекова, Г. Баканов, Б. Сарсенов және Ш. Раманкулов сынды ғалымдардың есімдерін ерекше атап өтті.

Күн тәртібіне сәйкес кезекті мәжілістерде тыңдалған Инженерия факультетінің есебі бойынша импакт-фактор коэффициенті бар рейтингтік журналдар да - 4 мақала, 1 монография жарық көріп, өнертабыстық патент пен авторлық 3 куәлік алынса, Өкілетті Кеңес тарапынан қаржыландырылатын 3 ғылыми жоба жасалған.

Стратегиялық жоспар бойынша индикативті көрсеткіштерді орындауда төмен нәтиже көрсеткен Әлеуметтік ғылымдар мен Филология факультетіне сын - ескертпелер айтылды. Мәселен, Әлеуметтік ғылымдар факультетінің 2017 жылғы жоспарда регресс байқалды. Сондықтан жоспарды қайта қарау керек. Сонымен қатар есеп беруші факультет деканының орынбасары А.Абубакированың ғылымдағы менеджерлік деңгейінің өте төмендігін сынға алуға болады. Шет елдік ғалымдардың импакт-фактор коэффициенті бар рейтингтік журналдар да мақала жариялау көрсеткішінің төмендігін байқадық. Ал Филология факультетінің дайындаған баяндамасында мәліметтерге талдау жасалмағандығы дауыс беру нәтижесінде ескерілді.

Кезекті Өнер факультетінің есебінде импакт-факторлы жарияланымдар да – 10 мақала жарияланса, ал 2 оқытушы ҚРБжҒМ «ЖОО үздік оқытушысы» атағын алған.

Ал, Медицина факультетінде гранттық қаржыландыру бойынша 4 ғылыми жоба, 4 инновациялық патент, 2 авторлық куәлік алынған. Ал, имфакт-фактор коэффициенті бар журналдарға 19 мақала жарияланған.

Гуманитарлық ғылымдар факультетінде 4 ғылыми жоба, 3 монография, 2 авторлық куәлік, 11 импакт-факторлы жарияланым жүзеге асырылған.

Шымкент медицина институтында 3 авторлық куәлік алынып, 5 импакт-факторлы мақала жарияланған.

Жалпы факультеттер есебі бойынша университетіміздің ғылыми әлеуетін арттыруға атсалысып жүрген белсенді ғалымдар Т.Қойшиев, А.Темірбеков, А. Ақбасова, Р.Нұрділлаева, Ә. Төлеп, А.Мейірбеков, Н.Рустамов, У.Жұмабаев, Ш.Сейдинов, А. Қуандықова, Ү.Байзақ, Р.Бектұрғанов, Н.Түзелбаев, Ш.Жанәділов, С. Ташимова, Б.Мырзалиев, К.Беркімбаев, Қ.Атемова, М.Жаздықбаева, З.Жандарбек, Ж.Торыбаева, М.Мырзабеков, Б.Омаров, Р. Сыдықова есімдерін мақтанышпен атауға лайықты.

Баяндамаларды тыңдау барысында мен төраға ретінде сын-ескертпелермен қатар тың идеяларды ортаға салдым. Мәселен, Медицина факультетінің ғылымдағы мүмкіндігі жоғары екендігі, бірақ тиімділік пен нәтиженің аздығы есеп барысында нақты байқалды. Осы орайда алдағы уақытта Медицина саласындағы ғалымдарға Республикалық және шетелдік ЖОО-мен және медициналық орталықтарымен бірігіп зерттеу жұмыстарын жүргізуді, ғалымдардың практикалық медицинамен байланысын арттыруды ұсыныс ретінде алға тарттым.

Жасалған баяндамалар бойынша кеңес мүшелері тарапынан сауалдар қойылып, пікірлер айтылып, қызу талқыға түсті. Инженерия, Өнер, Медицина, Гуманитарлық ғылымдар факультеті мен Шымкент медицина институтының жылдық есептерін бір ауыздан қанағаттанарлық деп бағаладық.

Түркология ғылыми-зерттеу институтының есебін тыңдау барысында мәжіліс төрағасы ретінде «Түркология» журналын импакт-факторлы журналдар қатарына қосып, Scopus базасына кіргізу мүмкіндігінің бар екендігін, түркі тілдес елдердің ғалымдарымен байланысты дамыту керектігін баса айтуым керек.

Археология ғылыми-зерттеу орталығы «Үлкен Қаратаудың тасқа салынған суреттері» атты ғылыми жобаның толық есебімен таныстырды. Орталықтың ғылыми әлеуетін арттыруға үлес қосып жүрген С. Жолдасбаев, С. Мұрғабаев сынды ғылыми қызметкерлердің еңбектері институт есебінде ерекше аталды.

Жаратылыстану және Медицина ғылыми-зерттеу институттарының басшылары жылдық есебінде жоспарға қатысты атқарылған біраз ауқымды істерді баяндады. Әлсіз жақтарында қаржы тапшылығына байланысты көптеген ойға алған тың идеялардың іске аспай жатқандығын да айта кетті. Кеңес мүшелері аталмыш институттардың жұмыстарын нәтижелі жұмыстарын шартты түрде қанағаттанарлық деп бағалады.

Кезікті мәжілісте тыңдалған Экология институтының жылдық есебінің нәтижесінен көптеген ауқымды жұмыстардың жасалғандығын байқадық. 2016 жылы 2 шетелдік өнертабыстық патент пен 7 авторлық куәлік алынған. Университетке қатысты өте ауқымды жұмыстарды жүзеге асырып, мәселен, су көздеріне (әр 10 күн сайын) химиялық, бактериологиялық және радонға талдау жасау, жаңадан салынған құрылыс алаңдары мен жөндеуден өткен ғимараттардың радиоактиві фонын, микроклиматын анықтау, барлық өндірістік нысандарға экологиялық мониторинг жасау арқылы университет қоржынынан 20,1 млн. теңгені құрайтын қаржы көлемін үнемдеуге үлес қосқан. Жалпы институт басшысының жасаған есебіне бірауыздан кеңес мүшелерімен бірге өте жақсы деп баға берілді.

Бас қосуда төраға ретінде ғылыми-зерттеу институттарына алдағы уақытта түркі тілдес мемлекеттердің ғалымдарымен тығыз байланыс орнатып, ортақ ғылыми-инновациялық жобалар дайындап, «ТИКА-ға» ұсынуды қолға алу керектігін баса айттым.

Ғылыми-инновациялық жобаларды жүзеге асырып, өндіріске енгізу заман талабы. Университетіміздің ғалымдарының кез-келген жобаларды жүзеге асыруда ғылыми әлеуетінің толық жететіндігіне сенемін. Алдағы 2017-жылғы ғылыми-зерттеу жұмыстарының Стратегиялық жоспарға сәйкес орындалуын жүйелі түрде жүзеге асыруға профессор-ғалымдарымыздың бірауыздан атсалысатынына сенім білдіремін.

ТАҒЛЫМЫ МОЛ ҒЫЛЫМИ СЕМИНАР

Жуырда ғылым және инновация департаментінің ұйымдастыруымен университеттің ғылыми –техникалық кеңесінің жанынан 10 сала бойынша салааралық координациялық кеңес құрылды. Ғылыми-техникалық кеңестерде магистранттар мен докторанттар 30 қаңтар мен 7 ақпан аралығында ғылыми семинардан өтті.

Ғылыми семинардың басты мақсаты – магистранттар мен докторанттарға ғылыми-зерттеу жұмыстары бойынша бағыт-бағдар беру, магистрлік және PhD докторлық диссертациялардың сапалы орындалуын қадағалау. Білімгерлерді ғылымға баулып, ғылым әдістемесін үйретуге бағытталған координациялық ғылыми-техникалық кеңестер төмендегі салалар бойынша құрылды:

1.Экономика саласы бойынша (Экономика, Менеджмент, Есеп және аудит, Мемлекеттік және жергілікті және жергілікті басқару);

2. Құқықтану саласы бойынша (Құқықтану, Әлеуметтану, Саясаттану);

3. Дінтану және Философия саласы бойынша (Дінтану, Философия);

4. Тарих саласы бойынша (Тарих);

5. Педагогика саласы бойынша (Педагогика және психология, Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу, Бастауыш оқыту педагогикасы мен методикасы, Бейнелеу өнері және сызу, Денешынықтыру және спорт);

6. Математика және Информатика саласы бойынша (Математика, Математикалық және компьютерлік модельдеу, Информатика, Ақпараттық жүйелер):

7. Физика саласы бойынша (Физика, Электроэнергетика);

8. Экология саласы бойынша (Биология, Химия, Экология);

9. Медицина саласы бойынша (Медицина, Қоғамдық денсаулық сақтау);

10.Филология және шетел филологиясы салалары бойынша (Қазақ тілі мен әдебиеті, филология, Түркітану, шетел тілі: екі шетел тілі, Шетел филологиясы)

Жоғарыда көрсетілген кеңестер магистранттар мен докторанттардың ғылыми жұмыстарын саралап, жұмыстың тақырыбының дұрыс таңдалуына, өзектілігіне, ғылыми жаңалығына, әдістемелік және теориялық мәніне баса назар аударды.

Кеңес мүшелері тарапынан ізденуші болашақ ғалымдардың ғылыми-зерттеу жұмыстарының кемшін тұстарын түзетуге ұсыныстар жасады.Қажетті әдебиеттер мен қоса G-global, Scopus, Thomson Reuters, Web of Science, Springer, Elsevier базаларымен жұмыс жасауды ұсынды. Ізденушілер семинарлардан мол мағлұматтар алып, білімдерін шыңдай түсті.

ЯУ-ақпарат

ТҮРКОЛОГИЯНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЗЕРДЕЛЕНДІ

Туркология ғылыми-зерттеу институтының ұйымдастыруымен «Түркологияның өзекті мәселелері» тақырыбында семинар өтті.

«Визитинг-профессор» бағдарламасы аясында келген Түркия мемлекеті «Ержиес» университетінен профессор Невзат Өзкан және «Он Токуз Майыс» университетінен доцент Бекир Шишман студентер, магистрант мен докторанттарға семинар өткізді.

Семинарда профессор Н.Өзкан «Түркия және Түрік әлемі» атты тақырыпта жан-жақты мәлімет берді. Профессор Түркия мен түркі әлемінің қарым-қатынастары, тарихы, діні, мәдениеті жағынан ұқсастықтары, тілдерінің фонетикалық, лексикалық, грамматикалық жағынан бір-біріне жақындығы жайында, ұқсастықтары туралы айтты.

Профессор Бекир Шишман «Қорқыт Ата кітабы және түркі мәдениетінің негізгі факторлары» туралы айтты. Қаһармандық эпос үлгісі, оғыз-қыпшақ дәуірінің жазба мұрасы «Қорқыт Атаның кітабының» жазбалары халық ауыз әдебиетінде ғасырлар бойы айтылып келген аңыздар мен жырлар, түркі халықтарының өшпес мұрасы екендігі баса айтылды. Сондай-ақ, түркі мәдениетінің әлемдік өркениеттегі өте маңызды орны туралы да айтты.Ғылыми-танымдық семинарды студенттер, магистрант-докторанттар қызығушылықпен тыңдап, көкейде жүрген сұрақтарын қойды.

Ақпарат орталығы

ОРАЙЫ КЕЛГЕН СҰХБАТ

** Ұстазға тағзым*

Қазақ халқының біртуар ұлы, тілші, ғалым, академик Әбдуәлі Қайдардың өмірі өнеге. Еңбек жолы сабақ, айтқан әрбір әңгімесі тәрбие. Ғалымның өмір жолындағы қадау-қадау ғылыми еңбектері, қаншама шәкірт тәрбиелеп, Қазақстан ғылымын дамытудағы өзіндік үлесі, алдағы уақытта өз алдына арнайы айтылмақ. 9-сыныпты бітіріп, ел қорғауға аттанған, қайтып келіп, өмір өткелдерінің тезінен өткен, жастық жалынын ғылымға арнаған, небір биік белестерді бағындырып, жарты ғасырдан астам уақыт академик болған тарлан ағаның бүгінде шау тартып, абыз қартқа айналған шағы. Бірақ әлі де сөзі мығым, өзі жинақы. Жағдайын сұрап, сәлем беруге келгендермен көңілді сөйлеседі. Бүгіндері тоқсанның төбесіне шығып, сонау биіктен қолын көлегейлеп, жан-жағына бағдарлай қарап, «осыған дейін не тындырдым, шәкірттерге не үйреттім, ғылыммен айналысатын жас ұрпаққа не бердім, бергенім жеткілікті ме, не айтылды, не айтылмады» деген оймен академик Әбдуәлі ҚАЙДАР өмірінен сыр шертетін сұхбатты назарларыңызға ұсынып отырмыз.

ҰЛЫҚ ҰСТАЗ

Әбдуәлі аға, жұртшылыққа түсінікті болу үшін өмірбаяныңыздан бастасаңыз, үш түрлі мектепте үш тілде оқыпсыз, оған не себеп?

1924 жылы Алматы облысы Шелек ауданына қарасты Хорам деген жерде дүниеге келіппін. Біздің әкеміз мамандығы жоқ, көп оқымаған. Бастауыш мектеп дәрежесінде ғана білімі болған.Бірақ өзінің алғырлығы мен іскерлігі арқасында сол кезде милицияда істеген. Әкемнің қызмет бабымен Қаракемер деген жерде тұрдық. Талдыбұлақ деген село бар, ауасы таза. Әкеміз жұмыс жағдайына байланысты ылғи көшіп жүріпті. Менің өзге тілдерді үйренуіме де осы әкемнің көшіп-қонып, қоныс ауыстыруы себеп болып отырған. Ең алғаш «Слабодадағы» татар мектебінің 1 класына барыппын. Бұл ашаршылық жылдары болатын. Әке-шешем Алматыдан қатынап жұмыс істеді. 1933 жылы Хорамда тұрыппыз. Ондағы қазақтар мен ұйғырлар ашаршылықтан қашып, жұртын ауыстыру үшін Қытайға кетіп жатқан екен. Сонда колхоздың малын айдамай, тек өздеріне ғана кетуге рұқсат берген. Бір жылдан кейін «Малыбай» және «Байсейіт» деген жерде, яғни Малыбайдан көшіп, Байсейітте тұрдық. Сол Малыбайдан шыққан қазақ жігіті (атын ұмыттым) бүгінде «Қазақ» және «Президент» газеттерінің редакторы. «Хорамнан» кейін көшіп «Қызыл қазаққа» бардық. Әкем Еңбекшіқазақ ауданы Бадам ауылында үкіметке тұлпар өсіріп беретін ферманың бастығы болды. Одан кейін 1-2 жылдай «Еңбек» колхозында әкемнің қарындасы Тәуірқыздың көшесінде қазақы үй тігіп отырдық. «Еңбек» колхозынан кейін әкемнің жұмысымен «Есікті» қаласында ұйғырлардың ортасында тұрдық. Сол жерде Молотов атындағы қазақ орта мектебінде, одан Сауыт Ахун деген молданың медресесінде ұйғырша оқыдым. Сонда мен қазақша, татарша, ұйғырша үш түрлі мектептен, үш түрлі тіл үйрендім. Таң атпай тұрып, 3 км жаяу жүріп мектепке келіп білім алдық. 9 класқа дейін осы жерде оқып, әскерге де осы жерден кеттім.

Ел арасында «академик Ә.Қайдар Ұлы Отан соғысына қатардағы жауынгер болып барып, офицер боп қайтты» деген сөз бар, ол туралы не айтасыз?

Иә, ол рас. Әкем Туғанбаев Қойайдар, оның інілері Майлыбай мен Сексен де 1941 жылы ел басына күн туғанда Отан қорғауға аттанған. Ауылда еркек кіндік қалмады. Әкемді шығарып салу үшін шешем бейшара Есік қаласынан Алматыға жаяу шыққан, қиналып, неше шақырым жерді жаяу жүріп, зорға жеткен (сөйткен анам аллаға шүкір, кейін бейбіт өмірдің бақытын көріп, біздерді жетілдіріп, 95 ке келіп, дүниеден озды), үйде әжеміз бен жеңгеміз қалған. Сол кезде 16 жасар мен мектепке барып, соғысқа әкемнің артынан іздеп бару үшін өзім қатарлы балаларды ұйымдастырып, ақылдасып, «ең болмаса, мылтық көтеруге жараймыз ғой» деп, өз бетімізбен майдан шебіне аттану үшін әскери бөлімге бардық. «Сендерге әлі ерте, жассыңдар» деп бетімізді қайтарса да, қайтпадық. Содан мені «Үлгілі оқушы» деп газетке де шығарып жіберіпті. Мамыр айында, «Есік» қаласынан талқантарымызды мойнымызға артып, Алматыға жаяу аттандырды. Әкем соғыста, шешем мені шығарып сала алмады.. Осы күні ойлап отырсам, 16 жасар баладағы қандай патриотизм екенін түсінбеймін. Сонымен 12 бала жолшыбай Калинин колхозына бір түнеп, Алматыға жеттік. Бізді апаратын Темиров Низамдун деген жігіт құжаттарымызды Ташкентке әкетіп қалған екен. Ташкентке барсақ, әскерилердің залында отыр екен, қанша ашуымыз келсе де ұрмадық. Содан бізді арнайы үш ай оқытып, Москваға алып кетті. Москваға әкеліп, Волокаламск шоссесіндегі аспанда ұшып жүретін әскерлердің қатарына апарып қосты. Сол жерде белгілі қазақ батыры Б.Момышұлы Москваға немістерді кіргізбей, қарсыласып жатқанынан хабардар болып, қуандым. Бірақ бізді бөліп, Калинин майданына жіберді, яғни Великие Луки қаласы жанындағы Плеханова селосын немістерден азат ету үшін шабуылға шығып отырдық. Кезекті бір шабуылда зуылдаған оқ тиіп, қару көтеретін қолымнан жараланып, госпитальға түстім. Екі ай жатып, жазылып шыққаннан кейін, Ярослав қаласында бір офицер «кто хочет учиться» деп әркімдерден сұрап жүр екен. 9 класты бітірген кезім, мені де жазып алды. «Жданов атындағы әскери-инженерлік 8 айлық курс» екен. Тез бітіретін, майданға тез алып баратын, өзендерден мамандық алып өту үшін пантон (қайық сияқты) судың бетінде қалқып жүретін. Соны Кастрома қаласында оқып бітірдім. Бір түнде самолетке отырғызып, соғыстың өршіген ортасына қайта бардым. Яғни 2-ші Белорус майданына қатыстым. Біз Берлинді алу үшін барынша тырыстық. Бірақ Польша мен Австрия шекарасындағы Одыр өзеніне көпір жасап, қайық сияқты (пантон) құрып өттік. Жоғары жақтан самолетпен немістер атқылады. Екпінді бригадамызды өткізбей, төбемізден атқылап, Берлинге дәл уақтысында жете алмай, сәл кешігіп қалған болатынбыз. Бірақ өзіміздің қазағымыз Рақымжан Қошқарбаевтың Рейхстаг төбесіне ту тіккенін естігенімізде қуанғаннан жүрегіміз жарыла жаздаған. Бүкіл еліміздің қуанышы ғой. Командир генерал Рокосовский: «Брать Берлин приказано было нам, но взял победу наши войска. Война кончилась. Из Москвы передали что война кончилась» деді. Қуанышымызда шек болмады. Сөйтіп ІІ-дүниежүзілік соғысқа 1942 жылдың мамырында барып, 1945 жылдың мамырында қайттым. Шынында да, солдат боп барып, офицер болып қайттым. Кейіннен соғыс біткеннен кейін, бейбіт өмірде мемлекет қайраткері, үлкен бастық Отан соғысына қызмет істеген, пантонно-мостовой батальонның саяси орынбасары, штаб бастығы болған, генерал И.И.Фронин Қазақстанға іс-сапармен, тексеруге келгенде Министрлер Кеңесіндегі Темірбековтің шақыртуымен Орталық Комитеттің қабылдау бөлмесінде жолығып, құшақтасып, кешегі сұрапыл соғысты еске түсірдік. 1972 жылы сол қанды майданда бірге болған досым, украиндық В.И.Голото іздеп келді. Мен жібермей, үйімде бір апта қонақ қылдым. Майдандас досым екеуміз көп әңгімелестік, фашистерді жеңу жолындағы небір патриот солдаттардың бейнесін елестеттік көз алдымызда мерт болған достарымызды, майдандастарымызды, олардың ерліктерін есімізге түсірдік.

Сізден бір жыл бұрын соғысқа кеткен әкеңіздің хабарын біле алдыңыз ба?

Иә, әкемді қанша сағынсам да, іштей, жүрегім езіліп жүрсем де, арнайы іздеп табуға мүмкіндік табылмағаны белгілі. Соғыс даласы қай жерден бұйырса, сол жерде болдық. Бір таңқаларлығы, әкемнің қайтыс болған жері біздер қайта-қайта шабуылға шыққан, қолымнан жараланған Плеханова селосы екен. «Бауырластар зиратында» жерленіпті. Әкелі-балалы екеуміз бір селоны немістерден босату үшін бірге қатысыппыз, бір мезетте, бір мақсатпен, бірақ бір-бірімізді көрмегенбіз. Әкем 1-Алматы бөлімі, 101 атқыштар бригадасында болған. Оны мен 50 жылдан кейін «Долина смерти» кітабынан оқып білдім. «Долина смерти» - қазақтардың қырылған жері... 1945 жылы соғыс біткеннен кейін елге қайттық. Ол да оңай болмады. Соғыс біткесін де бірден қайтара салмайды екен. Алдымен Ташкенге, одан Түркменияға барып, САГУ-ге (Средне-Азиатский военный округ) барып, қайту туралы арыз жазып, сол жердегі аудандық партия комитеті мен атқару комитеттерінен анықтама алып, демобилизацияға ілiктім. Ауылдағы ер-азаматтың бәрі кеткен, басқа отбасылар сияқты, біздің үйде де әжем, шешем, жеңгем үшеуі әбіржу тірлік кешіп отыр екен.

Әбдуәлі аға, бейбіт өмірде, ғылым жолында «қатардағы ғалымнан академик дәрежесіне жеттіңіз». Осының сыры неде деп ойлайсыз?

Оның басты сыры, қай жерде де өзіңді аямай еңбек ету, көп оқу,көп іздену, еңбекті, ғылымды сүю болып табылады. Елге келген соң, жеделдетілген тәсілмен мектепті бітіріп, есіл-дертім оқу, жоғары білім алу болды. КазГУ-дің Филология факультетіне оқуға түсіп, Отан соғысына қатысқандарға жеңілдік болды ма, оны төрт жылда 1951 жылы бітірдім. Әлі есімде,бір күні КазГУден шығып келе жатқанда, алдымыздан Мұхатр Әуезов кездесіп қалды. Қасымдағы Балтабай Адамбаев еті тірі, пысық жігіт қой: «Ой, Мұха, жолымыз болады екен, сізден емтихан тапсыруымыз керек еді» деді, оған бәріміз күлдік. «Үйге кетіп бара жатыр едім, жол-жөнекей алайық»,- деп жымиды ұлы ұстаз. Ұстазымыздың соңынан еріп М.Төлебаев көшесімен жүріп, Абай атындағы опера және балет театрын бойлай жүрдік, жолшыбай емтихан алды. Қазақ фольклоры бойынша, «Қыз Жібек» жырын кезектесіп, зуылдатып жатқа айтып бердік. Ұстазымызды риза қылдық-ау деймін, үйіне келгенімізді білмей қалыппыз. «Хозяйка, у тебя чай есть, вот мои ученики». Содан орыс жеңгеміздің қолынан шай ішіп, риза боп шыққанымызды өмір бойы студенттеріме айтып жүрдім. Сол сәт менің бүкіл өміріме өзгеріс енгізгендей, қатты әсер етті. М.Әуезовтей дара тұлғаның жүріс-тұрысының нықтығы, өмірде қанша ұлық бола тұра, мінезінің соншалықты қарапайымдылығы, отбасындағы жайдарылығы, маған қатты әсер етті. Өмір бойы өзімді сол қалыпта ұстауға, барынша кішіпейіл, қарапайым болуға тырыстым. 1944 жылы Алматыда Қ.Сәтбаевтың басшылығымен Ғылым Академиясы құрылған. Университетті жақсы бітіргесін, Академияның ұйғыр бөліміне Аспирантураға түсіп, оны 3 жылда бітірдім. Мені бір күні Қ.И.Сәтбаев шақырып, «ұйғыртанудан бізде маман жоқ, сен тіл білесің, болашақта нағыз маманы болуың керек» деп Москвадағы академик С.Е.Маловқа жіберген. Бірақ С.Е.Малов: «Жасым болса жер ортасынан асты, енді жеке шығармашылықпен айналысып, кітаптар жазуым керек. Алматыға біразға дейін бара алмаймын, бірақ Қырғызстаннан К.К.Юдахин деген академикке хат жазып беремін»-деді. Содан Маловқа шәкірт бола алмай, Москвадан Фрунзеге келсем, Юдахин мен Батмановты академикке өткізу үшін сайлау болып жатыр екен. Сайлаудан соң мені қабылдап, үйіне ертіп апарды. Татарша, қырғызша, арабша қазақша тіл білетін полиглот ғалым Юдахиннің жетекшілігімен кандидаттық, докторлық диссертация қорғадым. Докторлығымда Түрікмен, Әзербайжан, Қырғызстан академиясының президенттері, академиктері оппонент болып, Әзербайжанда қорғап шықтым. 1955 жылы Алматыдағы А.Байтұрсынов атындағы Тіл білімі институты директорының орынбасары, 1978-1994 жылдар аралығында директоры болып, 30 жыл еңбек еттім. Өзіңіз ойлаңыз, бір мекемеде яғни, ғылыми ортада табаны күректей 30 жыл еңбек ету де екінің бірінің маңдайына жазыла бермейді. Тағдыр оны менің маңдайыма жазған екен, аллаға шүкір, абыройсыз болмадым. Ешкімнің ала жібін аттамауға, ешкімге қиянат жасамауға тырыстым. Қазақстан ғылымына 80 шәкірт дайындап шығарып, өзіндік үлесімді қостым. Олардың әрқайсысы бірінебірі ұқсамайтын 80 тақырыпты ғылыми тұрғыдан дәлелдеп шықты, соның бірі өзіңсің. Сексен шәкірт! Ұзақ жылғы маңдай тер, ақ қағаздай, ғылымнан хабары жоқ жанды бір тақырып төңірегінде ізденіске баулу, жылдар бойы соңыңнан ертіп жүріп, сол тақырыбының майын шағып жегенше, тапсырма бере отырып, жан-жақты талдап-жіктеуін қадағалап отыру оңай шаруа емес әрине. Бұл да кез-келгенін академиктің ғылыми тәжірибесінде кездесе бермейтін жағдай деп ойлаймын.

Халықаралық «Қазақтілі» қоғамының төрағасы болған жылдарыңызды есіңізге түсіріңізші, «аласапыран» кезде қоғам қалай құрылды?

Иә,1989-1994 жылдар арасында Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының төрағасы болдым. Орыстанып кеткен тіліміз жетім баланың күйін кешіп, әрбір үйдің, мекеменің есігінен телміре қарап, жәутеңдеп тұрған кезі еді ғой ол. Ат төбеліндей қазақ интеллигенциясының қазақ тілін қорғауға шамасы келетін түрі жоқ болғасын, мен бастаған бір топ белсенді, тіл жанашырлары шырылдап, жеке инициатива көтеріп, құрылтайын шақырып, қоғам құрдық. Басшылық та, халық та қолдады. Қоғамның атын қояр кезде, біреуі «Қазақ тілі», біреуі «Ана тілі» деп үлкен талас, дау туды. Үзілістен кейін Талғардан келген мұғалім, орыс ұлты өкілінің: «Егер ана тілі болмаса, ұлт ұлт болудан қалады. Ал ана тілі барлық халықта бар. Сондықтан қоғамның атын «Қазақ тілі» деп атау керек» дегені әлі есімде, не деген тереңнен ойлаушылық деп іштей таң қаламын кейде ойыма түскенде. Қоғам құрылғаннан кейін басқа ұлт өкілдері келіп: «Біз бұдан кейін қалай өмір сүреміз» деген сұрақтар қойды. Әр халықтың ұлттық мәдени орталығы құрылу керектігін айттым. Кейіннен Елбасымыз Н.Ә.Назарбаевтың ұсынысымен ұлттық мәдени орталықтардың негізінде, «Қазақстан халықтары Ассамблеясы» құрылып, бүгінде халықтар достығының куәсіндей, көптеген игі істер атқарып келеді. 1994 жылы 75 келгенде, жасының ұлғаюына байланысты, А.Байтұрсынов атындағы институт директорлығын да, Халықаралық қоғам төрағалығын да қанағат көңілмен жастарға өткізген ағамыз, бүгінде қоғамның институттағы вице-президенті, институттың құрметті директоры, яғни директордың кеңесшісі ретінде, жастарға ақыл-кеңесін беріп отырады. «Институтқа бауыр басқаным соншалықты, менің екінші үйім сияқты, оларды көрмесем сағынып қаламын»-дейді ағамыз.

Сол кезде өмірлік серігі, адал жары Шекер апамыз әңгімеге араласып: «Иә, кеше ғана үйге Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының төрағасы, академик Өмірзақ Айтбаев пен Әбекеңнің шәкірті А.Байтұрсынов атындағы «Тіл Білімі» институтының директоры Ерден Қажыбек екеуі «ағаларына сәлем беріп, батасын алуға» келгенде Әбекең балаша қуанды»-деді. «Сәлем беру»-халқымыздың сонау ата-бабамыздан келе жатқан асыл қасиеттерінің бірі, кішінің үлкенге құрметі. Бұны түсініп, осы ұғымның қадіріне жеткен адам ешуақытта қор болмайды, үлкеннің батасын алып, ризашылығына кенеледі, жолы ашылады. Өкінішке орай, бүгінде қоғамымызда қолыңда қызметің тұрғанда «тауық секілді қасыңнан шыр айналып шықпай, қызметтен кеткенде қарасын да көрсетпей» кететін жандар да кездесіп жатады ғой»-деп күлді.

Осы жерде айтпай кетуге болмайтын бір жайт, қатардағы тілшіден академик дәрежесіне дейінгі сатылардың бәрінен өтіп, ұстаздардың ұстазы болуына бірден-бір себепші болып, отбасын ұйытып, өмір бойы жарының жағдайын жасап, баптап, денсаулығын сақтап, өзінің тектілігін дәлелдеп келе жатқан Шекер апамыздың ерен еңбегі. Осыдан сегіз жыл бұрын инфаркт алған ағамыздың, қант диабетінің асқынып кетпеуі үшін күніне үш рет арнайы қан қысымын, қант мөлшерін, жүрек соғысын қадағалап, тексеріп, жазып, белгілеп отыруды әдетке айналдырғанын Шекер апамыздың сегіз жылдан бергі жинақталған қойын дәптерінен көруге болады. Не деген тәртіп, не деген жинақылық, не деген жауаптылық, не деген махаббат десеңізші!? «Әдемі боп қартая білу де өнер» деген рас-ау! Қоғамға бергені көп, өмір деген теңіздің небір толқындары мен иірімдерінен қол ұстасып бірге өткен, қосағымен қоса ағарып, ынтымақпен өмір сүріп отырған екі жанның бүгінгі жаймашуақ бақытты ғұмыры жастарға, кейінгі ұрпаққа үлгі-өнеге. Университетіміз ашылған алғашқы жылдары басқа да республикаға танымал ғалымдармен қатар, шәкірттерге дәріс оқу үшін арнайы Алматыдан шақырылатын академик Ә. Қайдардың өзін көрген, сөзін естіп, дәрісін тыңдаған шәкірттеріміздің осы университетте еңбек ете жүріп сол кісінің жетекшілігімен ғылымның сүрлеу жолына түскен ғалымдардың қай-қайсысы болсын, парасаттылықпен айтқан ғылыми тұжырымдарын,салмақты сөзі мен берген білімін мақтанышпен есіне түсіріп жатады. Сондықтан да ұстаздың жақында ғана сыйлаған «Ғылымдағы ғұмыр» атты алты томдық еңбегі тек маған ғана емес, мен сияқты қазақстандық көптеген шәкірттерге арналған деп түсінеміз. Ғалымның үлкенді-кішілі 450 ғылыми еңбектерінің қайсысы болмасын тіл білімінің қыры мен сырынан сыр шертеді. Дүниежүзі мойындаған түркітанушы ғалым, ғылым әлемінде, қазақ тіл білімінде «Ә.Т.Қайдаров мектебін» қалыптастырған ұлы ұстаз, қазақ халқының маңдайына біткен дара тұлға, академик, Әбдуәлі Туғанбайұлы Қайдар осындай жан!

Балтагүл ОСПАНОВА, доцент.

ӘРІПТЕС ӘЛЕМІ

«БИЗНЕСПЕН ТҮБЕГЕЙЛІ АЙНАЛЫССАМ БАЙЫП КЕТЕР ЕДІМ...»

«Бейнелеу өнері» кафедрасының оқытушысы, педогогика ғылымдарының кандидаты Бибігүл ЖОЛДАСОВА: «Бизнеспен түбегейлі айналыссам байып кетер едім, бірақ мен ұстаздықты, ғылымды бірінші орынға қойдым», – дейді.

- Университетте жұмыс істеп келе жатқаныма да 25 жылдан асып барады екен, - дейді Бибігүл Жолдасова. Өткен күндерді еске түсіріп, ойға шомған ұстаз: «Мен техникумда бейнелеу өнері және сызу пәндерінен сабақ беріп жүргенмін. Университет техникумның ғимаратында ашылды. Киелі Түркістан жерінде университеттің бой көтеруі мен үшін зор қуаныш болды. Сол ашылған күні ойланбастан осында ауыстым. Міне, содан бері осында жұмыс істеп келемін. Мені алғаш жұмысқа дизайнер етіп қабылдады. Өзім көркем графиканы бітіргенмін. Қабылдау бөлімінде жұмыс атқардым. Мәліметтер кешкі сағат жетіден кейін беріледі. Қазіргідей компьютер болмайтын. Түнімен барлық мәліметтерді қолмен плакатқа жазып таңертең іліп қоятынмын. Небір ғалым аға-апаларымызбен қоян-қолтық араласып, сол кісілерден тәлім-тәрбие алдық. Мен үшін ғылым жолы бірінші орынға шықты. Осында ғалымдардың арасында жүріп диссертация қорғадым. 1993 жылы Шымкент филиалында «Киім дизайны» мамандығы ашылған кезде «конструкциялау және модельдеу» пәнінен дәріс бердім. Өзім студенттерге үйрете жүріп Ленинградтан келген кәріс дизайнерінен киімді модельдеудің қыр-сырын үйрендім. Сол кездерде теледидардан «Просто Мария» деген кино көрсетілді. Мария Лопес деген қарапайым қыз тігіншіліктен атақты дизайнерге дейін көтеріледі. Сол кино көп қыздардың киім тігуге деген қызығушылығын тудырды. Соның бірі мен болдым. Ол кезең университет үшін ғана емес еліміз үшін қиын жылдар болатын. Жалақы айлап берілмейтін уақыт. Жұмыстан тыс уақытта Шымкенттің базарына көйлек тігіп өткіздік. Көйлек тігуге тапсырыстар қабылдап, киімді өңдеу жұмыстарын жасадық. Осылай киім тігіп ақша тапқанбыз. Иә, зымырап өтіп бара жатқан уақыт. Кеше ғана университетке алғаш жұмысқа кіргенімізді мақтан тұтып, уақытпен санаспай жұмыс істеп жатқан сияқты едік. Ал, қазір әсем ғимаратта өркендеген оқу ордамызды көресің. Сол алғашқы кездер естелік, тарих болып қалды», – деді.

Өнерлі студенттерді шеберлікке баулып жүрген Бибігүл Жолдасованың киім тігетін шеберханасы, дүкені бар. Онда студенттердің шеберліктерін шыңдауға жағдай жасап қойған. Екі қызы ателье жұмыстарын жүргізуге көмектеседі. Онда көйлек, перде, неке көйлектерін әрлеу, тігу жұмыстары атқарылады. «Бизнеспен бірыңғай айналыссам байып кетер едім. Тігін шеберханасын тек студенттер үйренсін, бос уақыттарында тәжірибелерін шыңдасын деп ұстап отырмын. Мен ғылымды, ұстаздықты бірінші орынға қоямын», - дейді ұстаз.

«Жеті елдің тілін біл, жеті түрлі өнер біл» дегендей өзі бейнелеу мен киім өнерінен, сызудан дәріс беріп, әрі киімнің жеті атасын тігіп, үйретіп жүрген Бибігүлдей ұстаздардың орны әрқашан бөлек.

Э. АРТЫҚБАЕВА

«ЭКСПО-2017»

УНИВЕРСИТЕТІМІЗ ҮШІН ЖАҢА БАСТАМАЛАРДЫ ТАНЫТУ АЛАҢЫ

Жаңа ғана қадам басқан 2017 жыл еліміз үшін әлемдік бақталастықта өзін-өзі танытатын жыл болмақ. Осы жылы Отанымыздың жүрегі саналатын Елордамызда, жаһандық ауқымды оқиға саналатын «Астана -2017» халықаралық көрмесі өткізілмекші.

«ЭКСПО» көрмесі - ғаламдық деңгейдегі құбылыс. Маңызы жағынан аса ірі экономикалық форумдармен шамалас, ал туристік тартымдылығы жағынан әлемдік танымал спорттық ойындармен тең келеді. Көрме елімізге ірі инвестициялардың келуіне жағдай жасайды. Сонымен қатар, «ЭКСПО» арқылы Қазақстан жаңа технологиялар мен жаңалықтарға қол жеткізеді. Ал ол, өз кезегінде, «жасыл экономиканың» дамуына ықпалын тигізеді» - деп, Елбасымыз өз жолдауында айтқан болатын.

Сондықтан, университетіміз «ЭКСПО – 2017» - болашақ энергиясы тақырыбын ғылыми-техникалық дамуының негізгі өлшемдерінің бірі ете отырып, тұрақты қуат көздерінің дамуына бағытталған стратегияларды, бағдарламалар мен технологияларды зерттеу, қуатпен жабдықтау сенімділігі мен тиімділігін арттыру, қалпына келтірілетін қуат көздерін қолдануды ынталандыру және университет білімгерлеріне қуат көзін үнемдеу өндірісінің жоспарын дайындау мен іске асыруға, энергетикалық қорларды тиімді пайдалануға белсенді қатысу қажеттілігін көрсету тәрізді нақты іс-шараларымен өз үлесін қосуда.

Қожа Ахмет Ясауи атындағы ХҚТУ - ең алғаш ашылған халықаралық жоғары оқу орны және түркі тілдес мемлекеттер арасында халықаралық мәртебеге ие болған білім мен ғылымның ордасы болғандықтан, Елбасының сенімі, халықаралық мәртебе және сол сенім мен мәртебеге лайық жауапкершілік университет қызметінің салмағын ауырлата түседі.

Мұнда әлемнің отызға жуық елінен келген жастар білім алуда. Бүгінгі білім алушы және ғылыммен шұғылданушы жастарымыз осыны терең түсініп, жаңашыл маман болуға қызығады.

EXPO 2017 • Future Energy • Astana Kazakhstan

Халықаралық көрмені абыройлы өткізу мақсатымен, жылдың басынан ұйымдастырылған «Астана ЭКСПО-2017» ұлттық компаниясының көрмеге еріктілер мен супервайзерлерді даярлау жұмыстарына қатысты, қала әкімдігі мен университетімізде «Қолөнер және туризмді дамытуды жүзеге асыру бағытындағы ынтымақтастық меморандум шеңберінде студенттермен кездесу өтіп, «ЭКСПО-2017» көрмесі кезеңінде қаламызда, Астанада көрме қонақтарына қызмет көрсету жұмыстарына еріктілер іріктелген болатын.

Университетіміздің 85 студенті іріктеудің 2 кезеңінен де сәтті өтті.

Тіркелген Еріктілер Экспо-2017 көрмесіне дейін тәжірибеден өтіп, пысықталатын болады. Еріктілер қабілеттеріне қарай (аудармашы, гид-таныстырушы, ұйымдастырушы т.б.) әр салаға бөлінеді. Әр ерікті студентке көрмеге қатысу орасан зор пайдасы бар мүмкіндік. Еріктілер қатарында белсенді, нәтижелі жұмыс атқарған азаматтар міндетті түрде қала әкімдігі тарапынан марапатталады. Қала әкімдігінің «Кәсіпкерлік және туризм» бөлімінен, Еріктілерге бөлінген салалары бойынша, атқарылған жұмыстары және жинаған тәжірибесі туралы сертификат тапсырылатын болады.

Университет қабырғасында, көрменің тақырыбына орай, энергетика саласында да ауқымды жұмыстар атқарылады. Еліміздің басқа да жоғарғы оу орындарымен бірлесе отырып, бағдарламалы-есептеп шығару кешені көмегімен жекелеген сыртқы факторлардың үй-жайдың микроклиматына әсерін қадағалауды қамтамасыз ететін эксперименттік, ғимараттардың микроклиматын автоматты түрде басқару жүйесінің үлгісі жасалған болатын.

Сонымен қатар, университетіміздің ғалымдарымен ынтымақтаса отырып, Қазақстан университеттері ірі-ірі іс-шаралар орындауда.

Атап айтқанда: - «Жасыл құрылыс» ұлттық стандарты жобасы әзірленді. Жылу тосқауыл жабындарын даярлау үшін магнетронды тұндыру жүйесі орнатылды, тест үлгілері әзірленді. - Энергияны жаппай қолдану секторларында энергетикалық тиімді технологияларды пайдалану бойынша әдістемелі ұсынымдар әзірленді. - Баламалы энергия көздері негізінде энергетикалық тиімді технологиялары; энергетиканы үнемдейтін тұрғын үйлері; үй шаруашылығы мен ауыл-аймақ қолданысына арналған түрлі қуаттағы гелиоэлектростанцияларының үлгілері құрылды. - Жылу энергиясын ұзақмерзімді жинақтау және сақтау үшін жылу аккумуляторлары жасалды. Биогазды өндіру бойынша технологиялық сызба әзірленді; көмірлерді және басқа да органикалық отындарды газификациялау арқылы көміртекті және басқа да энергетикалық газдарды алу сызбаларын таңдау бойынша ұсынымдар әзірленді. - Жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) шығару бойынша тәжірибелік және өнеркәсіптік өндіріс құру үшін конструкторлық құжаттама дайындалды, тораптар мен компоненттер әзірленді, жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) үшін компоненттерді шығару бойынша тәжірибелік және өнеркәсіптік желісі пайдалануға берілді, өнімнің алғашқы тәжірибелік және өнеркәсіптік үлгілері алынды. - Қазақстан Республикасы атом энергетикасының дамуы бойынша зерттеулер аясында орын ауыстыру үдерісін зерттеу мен жылдам нейтрондардағы реакторлардың қауіпсіздігі мақсатында кориум суытудың тиімділігі үшін реактордан тыс эсперименталды құрылғылар, сондай-ақ, ішкіректорлық эсперименттерді өткізу үшін бағдарламалы және әдістемелі құжаттама жасалды. - Пайдаланылған ядролық отынды қайта өндеу мен оның қайта өндеусіз жерге көмумен байланысты ядролық отын циклының нұсқасын таңдау бойынша ұсынымдар көрсетілді.

Аталған нақты іс-шаралар арқылы университет аймақтық және әлемдік білім базасын толықтырумен қатар «ЭКСПО - 2017» көрмесінің нәтижелі өтуіне үлесін қосуы анық.

Астана ЭКСПО - 2017 көрмесі бізге біздің денсаулығымыз бен қоршаған орта қауіпсіздігін қамтумен қатар экономикалық және әлеуметтік дамуды тездетуге қатысты адамзат алдындағы міндеттер мен мәселелерді ескере отырып, қуат тасымалдаушыларына жалпы, жаһандық көзқараспен қарауға көмектеседі. Осы міндеттер мен мәселелердің сәтті шешімін табу көптеген факторларға, оның ішінде университет ұжымы мен әрқайсымыздың жеке қатысуымызға да байланысты болмақ.

Қ. ҚАЛЫҚҰЛОВ,
«Қаржы және аудит» кафедрасының доценті.

ШӘКІРТТЕР ЖҰМЫСҚА ОРНАЛАСТЫ

«Журналистика» мамандығы бойынша білім алып жүрген 4-курс студенттері **Фурхат Құрбанов** халықаралық «Қазақстан келбеті» журналына редактор орынбасары және «Серпін» медиа орталығына медиа-менеджер қызметіне, **Нұрбол Қыстаубеков** Тараз қаласында эфирге шығатын «77-ші арна» телеарнасына оператор-монтажер қызметіне кірісті.

Төрт жыл бойына алған теориялық білімдерін тәжірибеде ұштастырып, дипломалды іс-тәжірибесінен өтіп жүрген жерлерінде жақсы қырынан танылып, жұмысқа орналасқан шәкірттерімізге табыс тілейміз!

** Студенттер шығармашылығынан*

Адамзаттың асыл тәжі

Рухани қаранғылық - қасірет. Барша адамдар күн сайын болатын түрлі хайуандықтардың көрінісіне куә болып жүр. Жер тозып барады. Жақынына жарты нанын бөліп бермейтін өркөкірек, арамза, тәкаппар жандар аз емес. Ең сорақысы адамзаттың бақыты мен қуанышына негіз болатын – таухид, яғни бір Жаратушының барына деген сенімнен талайлар жұрдай болды.

Міне, осы бір нәубетті заманда зұлымдық пен арамдық ары қарай үстемдік ете бермеуі тиіс. Он сегіз мың ғаламды жаратқан Жаратушы Жаппар Иемнің тарапынан бір ізгіліктің түсуі шарт болатын. Себебі, ол – қайрымдылардың қайрымдысы, ең мейрімді Жаратушымыз.

Алла осыншалық қараңғылық басқан Мекке қаласына сүйікті Пайғамбарымыз Мұхаммед саллаллаһу аләйһи уә сәлламды жіберді. Әлем ізгі ниетпен өз Пайғамбарын асыға күткен шағы еді. Тіпті, тау мен таста, су мен жерде, заттар мен барша хайуандар да өз сұлтанына тағзым етіп, «Қош келдің!» деуге асықты.

Сүйікті Пайғамбарымыз Мұхаммедтің (с.а.у.) анасы атану мәртебесіне әзіз анамыз Әмина ие болған. Жүктіліктің алтыншы айында әзіз анамыздың түсіне бір кісі енеді. «Ей, Әмина! Сен әлемге қайыр - береке әкелетін сәбидің анасы боласың. Атын «Мұхаммед» (с.а.у.) қойғайсың, бұл құпияны ешкімге тіс жарып айтушы болма» - деп ғайып болған-ды.

Милади 571 жыл. Ескі күнтізбелер бойынша сәуір айының он екінші түні. Аңызға толы «піл оқиғасынан» кейін арада 50-55 күн өткенде, Мекке қаласының қарапайым отауларының бірінде Пайғамбарымыз дүниеге келген. Міне, сол мезеттен бастап жер беті зұлымдық атаулыдан азат етілді. Бүкіл ғалам ерекше шаттыққа толтырылғандай кейіпке енді.

Шынында да, Мұхаммед (с.а.у.) барша адамзатқа түскен ең соңғы Пайғамбар. Ол адамзат баласынан ең ұлысы, мәртебелісі. Тіпті, періштелердің мақтауларына ие болған бұл дүниедегі жалғыз адам. Бұл дәреже Алла жолындағы ынта-ықыласы мен көркем мінез-құлқы арқылы жетті. Пайғамбарымыз Мұхаммед (с.а.у.) күллі адамзаттың асыл тәжі. Бар мәселеде оған теңесетін ешкім болған емес, болмайды да.

Едіге ӘЛШЕН, 2-курс студенті.

Қазақтың арғы атасы

Ес біліп оң - солымызды танығалы бері ата тарихты тануға деген қызығушылық артып келеді. Осы орайда адамзат тарихында өшпес із қалдырған бір адам туралы айтпай кетпеске болмайды. Ол әрине Шыңғысхан екені даусыз. Гипотеза сияқты көрінуі мүмкін. Әлі де болса дәлелдей түсу қажет екендігіне күмәнім жоқ. Бірақ өз басым бірқатар тарихшылардың Шыңғыс ханда қазақтың қаны бар деген деректеріне сенемін.Жалпы осы бір жұмыр басы жұмбаққа толы жанды қазақ санасынан қалай өшіріп алды? Бұған не немесе кімдер әсер етті?

Қазақ хандығынан айырлып терiскейдегі аю таңбалы жұрттың бауырына кіріп болған соң олар біздің санамызды улап, тарихымызды бұрмалауға кірісті.

Орыстың империялық идеологиясы бойынша қазақтың тарихы болмаған, мәдениеттен жұрдай мешеу халық ретінде көрсетіп келді. Сонымен бірге осы арпалыста біз көк түркілер әулетінен шыққан өз атамыз ұлы Шыңғыстан айырлып қала жаздаппыз. Өз атамыз өзімізге жау ретінде көрсетіліп те, оқытылып та келеді. Бұлай болуының себебі орыстар өздерінің қол астындағы халыққа бір кездері бодан болғанын мойындағысы келмейтін сынды. Ал, бұл шындықты мойындау олар үшін масқара еді.

Кеңестік кезең келмеске кетіп, өз қолымыз өз аузымызға жеткен шақта өз атасын танымай өкіреңдеген адамдар да табылып жатыр. Бұрма тарихпен бастары тұсауланған кейбір қарапайым халыққа шынайы тарихты оқытатын, хәм түсіндіретін уақыт жетті ме деп ойлаймыз. Бұл қазіргідей ұлттық рухымыз бәсең тартып тұрған шақта аса маңызды дүние болып табылады.

Әділет ӘБСАТТАР, 2-курс студенті.

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

Yesevi Üniversitesi
ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ
Бетті жүргізуші журналист Ғалымжан Тәжібаев

Prof Dr. Nevzat Özkan ve Doç. Dr. Bekir Şişman, Ahmet Yesevi Üniversitesinde Türk Dili ve Kültürü ile ilgili konferans verdi

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı koordinasyonunda iki haftalığına ders, seminer, konferans vermek ve ilmi çalışmalarda bulunmak için Ahmet Yesevi Üniversitesi Filoloji Fakültesine gelen Erciyes Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nevzat Özkan ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Bekir Şişman, gerçekleştirmiş oldukları akademik çalışmalarının ardından konferans verdiler.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkoloji Enstitüsü tarafından organize edilen; "Türkiye ve Türk Dünyası" ve "Korkut Ata'nın Kitabı ve Türk Kültürünün Temel Kodları" adlı konferans; Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkoloji Enstitüsü Müdürü Dr. Serdar Dağıstan'ın yanı sıra çok sayıda akademisyen, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirildi.

8 Şubat 2017 Çarşamba günü saat 16.30'da Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin Türkistan merkez yerleşkesinde bulunan Yesevi Kütüphanesi'nin birinci katındaki toplantı ve konferans salonunda yapılan program yaklaşık bir buçuk saat sürdü.

Konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet edilen Prof. Dr. Nevzat Özkan, 'Türkiye ve Türk Dünyası' konulu konuşmasında ilk olarak Türklerin ve Türk topluluklarının yerleşim yerleri, nüfusu, etnik kökenleri hakkında bilgiler verdi. Bu günkü Türkiye'nin çok kültürlü olmasının sebebini ise Türk dünyasından ve farklı etnik gruplardan aldığı göçlere bağladı.

Prof. Dr. Nevzat Özkan, Türk Dilinin tarihi hakkında da bilgiler vererek ilk etapta tek dil olan Türkçenin daha sonra farklı kültürlerin etkisi altında kalarak değişime uğradığını ve özellikle Sovyet rejimi altındaki Türk topluluklarında bu değişimin daha belirgin bir şekilde meydana geldiğini, bu sebeple de pek çok lehçenin ortaya çıktığını ifade etti.

Prof. Dr. Nevzat Özkan son olarak Türk dünyasında, tek dil birliği, kültür ve sanat birliği oluşturulmasını temenni ederek, 33 Türk akraba topluluğunu bir arada toplayan Ahmet Yesevi Üniversitesinin bu anlamda atılmış ilk adım olduğunu, bu tür üniversitelerin tüm Türk Cumhuriyetlerinde de açılmasıyla söz konusu birliğin oluşacağına inandığını ifade etti.

Daha sonra kürsüye çıkan, Korkut Ata'nın Kitabı ve 'Türk Kültürünün Temel Kodları' adlı konunun konuşmacısı Doç. Dr. Bekir Şişman, Dede Korkut ve hikâyeleri hakkında bilgiler sundu. Doç. Dr. Bekir Şişman, Dede Korkut'un kimliği, yaşadığı yeri ve zamanı hakkında bilgiler vererek Dede Korkut hikâyelerinden örneklerle günümüzdeki kültür ve medeniyetin hikâyelerde geçen olaylarla benzerliğini kaydetti.

Doç. Dr. Bekir Şişman, sonuç olarak kültürü oluşturan unsurların dil ve din olduğunu, bir milletin kültürünün devam etmesinin ise ancak kültürel kodlarla yani milli benlikleriyle, gelenekleriyle, görenekleriyle mümkün olduğunu belirterek, Türklerin kültürüne, milli değerlerine bağlılığının onları her daim ayakta tuttuğunu ifade etti.

Konferansın sonunda, Türkoloji Enstitü Müdürü Dr. Serdar Dağıstan, konuşmacılara ve dinleyicilere teşekkürlerini ileterek konuşmacılara teşekkür belgesi takdim etti.

AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ MÜTEVELLİ HEYET BAŞKANI TBMM GENEL SEKRETERİNİ ZİYARET ETTİ

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, TBMM Genel Sekreterlik görevine atanan Mehmet Ali Kumbuzoğlu'na tebrik ziyaretinde bulundu. Ziyaret sırasında yapılabilecek ortak projeler görüşüldü.

Ziyaret sonunda Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, TBMM Genel Sekreterlik görevine atanan Mehmet Ali Kumbuzoğlu'na Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı tarafından yayımlanan ''Dîvân-ı Hikmet'' eserini ve diğer yayınları hediye etti.

DOÇ. DR. BİLAL KARABULUT AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİNDE SEMİNER VERDİ

Doç. Dr. Bilal Karabulut Ahmet Yesevi Üniversitesinde Seminer verdi

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı koordinasyonunda iki haftalığına ders, seminer, konferans vermek ve ilmi çalışmalarda bulunmak için Ahmet Yesevi Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesine gelen, Gazi Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Bilal Karabulut gerçekleştirmiş oldukları akademik çalışmalarının ardından bir de seminer verdi.

İki haftalık program kapsamında 8 Şubat 2017 Çarşamba günü Rektörlük binasının 2. Katındaki konferans salonunda gerçekleşen 'Uluslararası terörizm ve güvenlik' adlı seminerinde kısaca şunları paylaştı.

Küreselleşme ve uluslararası güvenliğin yaşadığı dönüşüm: Daeş terör örgütü örneği adlı seminerinde ana hatlarıyla güvenliğin genel tanımı, türleri, algı yönetimi ile Daeş'in algı yönetimi konularına değindi. Güvenlik tanımındaki tehlike ve korku algılarının göreceli olması nedeniyle tanımın değiştiğini ve bu yüzden muğlak bir tanımının olduğunu ifade etti. Buna ek olarak güvenlik tanımının objektif ve sübjektif ve geleneksel ve yeni güvenlik anlayışı olarak ayrıldığını belirtti. Geleneksel güvenlik anlayışının idealizm, realizm ve liberalizm'e yeni güvenlik anlayışının ise constructivism'e ve post- teorilere dayandığını ve güvenlik anlayışında geleneksel den yeni güvenlik anlayışına bir geçişin söz konusu olduğunu ve bu geçişe teorik olarak Kopenhag okulunun yardımcı olduğunu dile getirdi.

Geleneksel güvenlik anlayışında devletlerin çoğunlukla askeri tehditlere önem verdiğini ve Soğuk Savaş dönemi bitene kadar bu anlayışın hakim olduğunu ifade etti. Soğuk Savaş sonrasında ise güvenlik anlayışının genişlediğini ve askeri güvenliğin yanında siber, enerji, çevre ve kimlik güvenliği konularının da önem kazandığını belirtti. Yeni güvenlik anlayışının algıya önem verdiğinin altını çizerek yeni güvenlik tezlerinde güvenlikleştirme ve güvenliksizleştirme kavramları hakkında bilgiler verdi. Burada var olan tehditlerin yokmuş gibi yok olan tehditlerin ise varmış gibi gösterile bildiğinin ve bunun genellikle siyasi amaçlar nedeniyle yapıldığını vurguladı. Ayrıca devletlerin düşmansız yaşamayacağını çünkü düşmanların toplumu bir arada tutan bir çimento olduğu yönünde görüşlerini bildirdi.

Daeş'in selefiliğe inanan şiddet ve silah kullanmayı tercih eden cihadist bir örgüt olduğunu kendisine göre bir ben dairesinin olduğu ve bunun dışındakileri düşman olarak gördüğünü belirtti. Daeş'in İslamı yanlış anladığını ve yürüttüğü algı operasyonları ile profesyonel bir şekilde İslamı yanlış anlayan insanları kendisine çekebildiğini ifade etti. İnsan kimliğinin hiyerarşik bir düzende inşaa edilip birden fazla kimliğinin olduğunu belirtti. İnsanların bildiği şeyin kimliğine sahip olabileceğini ve o kimliğin gerektirdiği sorumlulukların yerine getirilmesi gerektiğini sözleri ekledi. Bu sözlerine örnek olarak bir Müslümanın İslam dinini asıl kaynağından Kuran-ı Kerim'den öğrenmesi gerektiğini aksi takdirde başka birisinden öğrenir ise bambaşka bir din anlayışının olabileceğini belirtti. Bu tür olayların geleneksel algının çok dışında yer aldığını sözlerine ekledi. Konuşmasının sonunda algı operasyonlarının uzun vadeli planlar olduğunu ve başarılı bir algı yönetimi için ilk önce insanların kendi bilgisine sahip olması gerektiğini ve ülkelerin kendi gerçekliğini doğru analiz ettikten sonra karşı tarafın zayıf noktalarının iyi analiz edilmesi gerektiğini ifade etti.

ASTANA AVRASYA MİLLİ ÜNİVERSİTESİNDE ''HOCA AHMET YESEVİ'Yİ ANLAMAK'' KONFERANSI DÜZENLENDİ

Astana Yunus Emre Enstitüsü tarafından, Astana'da bulunan Avrasya Milli Üniversitesinde düzenlenen ''Hoca Ahmet Yesevi'yi Anlamak'' konferansına Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız konuşmacı olarak katıldı.

Avrasya Milli Üniversitesi öğretim elemanları ve öğrencilerin yoğun ilgi gösterdiği konferansta Prof. Dr. Musa Yıldız; Türkçe hikmetler yazan ve şiirlerinde Türkçe'nin önemini vurgulayan Hoca Ahmet Yesevi'nin hayatı, eserleri ve öğretisinin yanı sıra Ahmet Yesevi Uluslararası Türk - Kazak Üniversitesi'nin faaliyetlerini anlattı.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız daha sonra Hoca Ahmet Yesevi'nin ders aldığı hocalarını ve kısaca nasıl bir yaşam sürdüğünü anlattı. Hoca Ahmed Yesevi Hazretleri'nin yetiştirdiği 99 bin talebe ile Türk Dünyası üzerindeki tesiri hakkında bilgi veren Yıldız, Hoca Ahmed Yesevi'nin başta Divan-ı Hikmet olmak üzere eserleri ve türbesi ile türbenin içinde bulunan «Tay Kazan» hakkında da bilgi verdi.

Ahmet Yesevi Üniversitesinin Türkiye, Kazakistan ve Türk Dünyası üzerine gerçekleştirdiği ve gerçekleştireceği çalışmalarla ilgili de bilgi aktaran Prof. Dr. Musa Yıldız, UNESCO tarafından dilimizin ve kültürümüzün gelişmesine, zenginleşmesine çok önemli katkılarda bulunan büyük fikir adamı ve gönül eri Hoca Ahmet Yesevi'nin ölümünün 850. Yıl dönümü vesilesiyle 2016-2017 sezonunu «Hoca Ahmet Yesevi Yılı» olarak ilan edilmesi kapsamında yapılan ve gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetler hakkında bilgi verdi.

AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA ÖĞRENCİLERİ ÖN SAVUNMA VERDİ

Ahmet Yesevi Üniversitesinin düzenlemiş olduğu, 30 Ocak 7 Şubat tarihleri arasında üniversitemizin Türkistan Yerleşkesi Türkoloji Enstitüsü ve merkez kütüphanenin konferans salonlarında, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik ön tez savunma programı gerçekleştirildi.

Alanlar arası koordinasyon kurulu tarafından yürütülen bu faaliyet, Türk filolojisi, İngiliz Filolojisi, Kazak Dili Edebiyatı ve Türkoloji bölümlerinin ortak çalışmalarıyla planlanmıştır. Bu kapsamda Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Talcan Raimberdiev'in de talimatıyla Üniversitemizin Türkoloji Enstitüsü Müdürü Dr. Serdar Dağıstan'ın başkanlığında, Üniversitemizde görev yapan akademisyenlerden oluşan koordinasyon kurulu oluşturulmuştur. Koordinasyon kurulu tarafından yüksek lisans ve doktora yapmakta olan 60 öğrencinin tezleri incelenmiştir. Yaklaşık iki hafta süren bu program çerçevesinde son olarak 7 Şubatta doktora öğrencilerinin tez raporları kabul edilerek tamamlanmıştır.

Alanlararası Koordinasyon Kurulu Başkanı Dr. Serdar Dağıstan:''Düzenlemiş olduğumuz bu faaliyetlerle Üniversitemizde öğrenim görmekte olan yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin tezlerini denetlemek ve eksiklikleri gidermek için planlanmıştır. Enstitümüzde gerçekleşen bu organizasyona eksiksiz katılım gerçekleşmiş, öğrencilerin tezlerindeki eksiklikler giderilerek yılsonuna kadar öğrenciler tecrübe ve deneyim kazanarak hazır hale getirilmesi amaçlanmıştır'' dedi.

Ayrıca bu hususta gerekli bilgi ve birikimleri ile öğrencilere her konuda desteklerini esirgemeyen Alanlararası Koordinasyon Kurulu üyelerine de emeklerinden dolayı teşekkür eden Dr. Serdar Dağıstan öğrencilere başarılar diledi.

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

TÜRKSOY GENEL SEKRETERİ PROF.DR. DÜYSEN KASENOV İLE RÖPORTAJ

Usta bir kemancı, eğitmen ve de yönetici olan Düsen Kaseinov kimdir? Tanıyabilirmiyiz?

Kazakistanlıyım. Konservatuvar eğitimi aldım.Yedi yaşından beri keman çalıyorum. Dünyanın pek çok yerinde konserler verdim. Ancak son yirmi yıldır daha çok yöneticilik yapıyorum. On yıl süreyle konservatuvar rektörlüğü yaptım.Daha sonra Kazakistan Kültür Bakanı olarak görev yaptım. 2008 yılından itibaren ise TÜRKSOY Genel Sekreterliği görevini yürütüyorum.

2008 yılından beri 'Türk Dünyasının UNESCO'su'' olarak anılan TÜRKSOY Genel Sekreterliğini yürüten biri olarak bu teşkilatın Türk Dünyasına faydasını nasıl izah edersiniz?

Kazakistan Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazrbayev'in talimatı ile Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı Genel Sekreterliği görevine aday olmam ve TÜRKSOY Bakanlar Konseyi tarafından oybirliği ile bu göreve layık görülmemin üzerinden 8 yıla yakın bir süre geçti. Türk Cumhuriyetlerinin kurdukları ilk uluslararası örgüt olan ve bugün Türk Dünyasının UNESCO'su olarak anılan TÜRKSOY ile tarih boyunca dünya medeniyetine yapmış olduğumuz katkıları önce kendi insanımıza sonra da tüm insanlığa yüksek sesleanlatma sorumluluğunu üstlendik. Bunu yaparken, sahip olduğumuz kültürel mirası en iyi şekilde değerlendirerek yeni sanatsal üretimlerle, evrensel boyutlarda yeni eserler ortaya çıkarmak; Türk topluluklarının kültürel ortaklığını güçlendirmenin yanı sıra, çeşitliliğimizi ve özgünlüğümüzü korumayı önceliklerimiz olarak belirledik. TÜRKSOY bu sorumluluk ve önceliklerile kuruluşundan bu yana geçen süre içerisinde resimden müziğe, tiyatrodan sinemaya, mimariden somut olmayan kültürel değerlere, edebiyattan düzel sanatlara kadar kültür ve sanatın her alanında bir çok başarılı projeye imza attı. Bugün gelecek nesillere miras olarak bırakacağımız pek çok ortak başarıya imza attığımızı gönül rahatlığıyla söyleyebilirim. Bugün katettiğimiz yolu anlayabilmek için TÜRKSOY'un kuruluş yıllarındaki ortamı da hatırlamakta fayda var. Doksanlı yılların başlarında meydana gelen değişim sürecinde Türk Dili Konuşulan Ülkeler birer birer bağımsızlıklarını kazandılar. Bu ülkeler ve Türkiye dil, kültür ve tarih bağları ile birbirine çok sıkı bir şekilde bağlıydılar. Uzun yıllar birbirinden uzak ve ayrı yaşayan Türk halklarının yakınlaşmasının yolu açılmıştı. Bağımsızlıktan kısa bir süre sonra 1992 yılında İstanbul'da bir araya gelen kültür bakanları, ortak Türk kültürünün araştırılması, Türk ve dünya kamuoyunda tanınması, gelecek kuşaklara aktarılarak evrensel kültür içerisinde layık olduğu yeri alması amacıyla örgütlenmenin gerekliliğini değerlendirdi. Bu kapsamda neler yapılabileceği hususunun araştırılarak, Bakü'de yeniden toplanılmasını kararlaştırdı. Kısa bir müddet sonra Bakü'de tekrar biraraya gelen bakanlar, sözkonusu amaca ulaşabilmek için uluslararası bir kültür teşkilatının kurulması konusunda fkir birliğine vardı ve bu teşkilatın yapılanmasıyla ilgili önerileri değerlendirerek, TÜRKSOY'un yirmi yıla uzanan çalışmalarının ilk adımını attı.Aslında her şey Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarının kazanmasıyla başladı demek yanlış olmaz. Uzun süre birbirinden ayrıkalan Türk Cumhuriyetleri, bağımsızlık dönemiyle birlikte yeniden ilişkilerini derinleştirerek, omuz omuza verdiler.TÜRKSOY, bu devletlerle birlikte bugün her sene yol katetmektedir.

Bağımsızlıklarının 25. yılını kutlamaya hazırlandığımız üye ülkelerimizde sağlanan kalkınma ve kültürel hayattaki dinamizm, çalışmalarımıza da yansıyarak, farklı coğrafyalar da başarılı projelere imza atmamızı sağlıyor.

TÜRKSOY'un "Türk Dünyası Kültürü Başkenti" projesi hakkında bilgi verirmisiniz?

TÜRKSOY bugün 22 yaşında ayakları yere sağlam basan uluslararası bir teşkilattır. Nevruz kutlamaları, Opera Günleri, Ressamlar Buluşmaları, Fotoğrafçılar Buluşmaları, Heykeltıraşlar Buluşmaları, Edebiyat Kongreleri gibi geleneksellesmiş pek çok etkinliğimiz var. Bu etkinliklere her yıl yenileri ekleniyor. Türk Dünyası Kültür Başkenti projemiz nispeten yeni uygularımızdan biri. TDKB Programını, Türk kültür ve sanat hayatına kattığımız bir yenilik olarak görüyoruz. 2010 yılında İstanbul'da düzenlenen 'Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları 10. Zirvesi'nde TÜRKSOY'un önerisiyle hayata geçen program çerçevesinde 2012 yılında ilk olarak Kazakistan'ın başkenti Astana, "Türk Dünyası Kültür Başkenti" olarak ilan edilmiştir. Astana'nın ardından 2013 yılında Eskişehir, 2014 yılında Kazan ve 2015 yılında Türkmenistan'ın Merv, 2016 yılında Azerbaycan'ın Şeki şehrini Türk Dünyası Kültürbaşkenti unvanını gururla taşımıştır. Türk Dünyası Kültür Başkenti programı kapsamında İpekyolu'nun tarihi güzergâhında yeralan Şeki şehrinde bu yıl pek çok etkinlik gerçekleştirdik. Son etkinliğimiz olan TÜRKSOY Daimi Konseyi Toplantısı sırsında üye ülke kültür bakanlarımızoybirliği ile Kazakistan'ın Türkistan şehrini '2017 Türk Dünyası Kültür başkenti' seçti.Geleneksel etkinliklerimizin yanı sıra pek çok özel projemizi bu yıl Türkistan'da gerçekleştireceğiz.Henüz yeni bir uygulama olmasına karşın, Türk Dünyası Kültür Başkentiuygulamasının dünyadaki diğer örneklerinden de daha başarılı ve etkili bir şekilde TÜRKSOY çatısı altında sürdürüldüğünü söylemek isterim. Astana, Eskişehir, Kazan, Merv, Şeki bu unvanın gereğini layıkıyla yerine getirmişler ve her bir kültür başkenti devraldığı bayrağı daha ileriye taşımıştır. Bu kapsamında yüzlerce kültür ve sanat etkinliği gerçekleştirilmiş, dünyanın dörtbir yanından sanatçılar, akademisyenler ve entelektüeller arasında kültürel etkileşim ve tecrübe paylaşımı için imkân sağlanmıştır. Kültür başkenti açılış ve kapanmış törenleri büyük bir sanatsal şölen şeklinde düzenlenirken, kültür başkentleri yıl boyunca Türk Dünyası sanatçılarının ve entelektüellerinin buluşma noktasına dönüşmektedir. Bu sayede bu şehirlerin kültür sanat hayatı zenginleştiği gibi, düzenlenen yoğun faaliyetler Türk Cumhuriyetleri arasındaki kültürel entegrasyon sürecin de ivme kazandırmaktadır.

UNESCO'nun 2016 yılını Hoca Ahmet Yesevi yılı ilan etmesi münasebetiyle Ahmet Yesevi Üniversitesi ile birlikte yürütülmesi planlanan faaliyetleriniz hakkında bilgiverir misiniz?

Ahmet Yesevi Üniversitesi, TÜRKSOY'un sıklıkla işbirliği gerçekleştirdiği kuruluşlarının başında gelmektedir. 2016 Hoca Ahmet Yesevi Yılı kapsamında planladığımız bir çok etkinliği başarılı bir şekilde gerçekleştirdik.Yıl boyunca Yesevi hazretlerinin hayatı boyunca taşımış olduğu değerleri, etkinliklerimiz vasıtasıyla tümdünyaya ulaştırmaya çalıştık.TÜRKSOY çatısı altında geleneksel olarak gerçekleştirmekte olduğumuz etkinliklerimizi 2016 yılı Hoca Ahmet Yesevi Yılına ithaf ettik. Diğer yandan bugüne kadar Yesevi Sanat Topluluğu ile pek çok başarılı çalışmaya imza attık. Bu güzide topluluğun günden güne güçlenmesine şahit olmak bizim için bir gurur kaynağı. Zira 2010 yılında TÜRKSOY Gençlik Oda Orkestrası'nı ve 2015 yılında TÜRKSOY Gençlik Korosu'nu kurarak, genç sanatçılarımızın imkan tanındığında neler yapabileceklerine şahit olduk. Onların başarıları tüm Türk dünyasını gururlandırdı. Önümüzdeki dönemde sanatsal topluluklarımızla daha verimli işbirlikleri gerçekleştireceğimizi düşünüyorum.Ahmet Yesevi Üniversitesi ve TÜRKSOY arasındaki işbirliğinin derinleşmesi gereken, önemli alanlarından bir diğeri ise Türk edebiyatının zenginliğine beraberce katkıda bulunduğumuz, ortak yayınlarımız. 2016 yılında da kültürel mirasımızı koruyarak gelecek nesillere aktarmak adına ortak çalışmalar gerçekleştireceğiz.

Değerli paylaşımlarınız için teşekkür ederiz.Son olarak değinmek istediğiniz bir konu varmı?

Ülkelerimizi bir kenara bırakacak olursak ne yazıkki dünyada durum iyi gitmiyor.Terör saldırıları, savaşlar, yabancı düşmanlığı her geçen gün daha da çoğalıyor. Türk Dünyası, bu durumda mücadele etmek için bir çok yönetim düşündü. En önemli yönetim karşılıklı olarak kültürleri öğrenmek ve inançlara saygı göstermektir. Kültürel ve sanatsal faaliyetler önyargı ve yabancı düşmanlığı gibi toplumsal hastalıkların tedavisinde en etkili araçtır. Kültürün en önemli gücü ve işlevi barışı tesis edebilmektir. Bizim çabamız özellikle birbirimizi anlamaya, sevmeye ve birlikte iyi şeyler yapma arzusuna yöneliktir.TÜRKSOY'un faaliyetleriyle hedeflendiği de budur.

Prof.Dr. Musa Atar, Doç Dr. Nihat Öztürk ve Doç. Dr. Erdal Irmak Ahmet Yesevi Üniversitesinde Seminer verdiler

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı koordinasyonunda TİKA tarafından finanse edilen, iki haftalık program çerçevesinde ders, seminer, konferans vermek ve ilmi çalışmalarda bulunmak için Ahmet Yesevi Üniversitesi Mühendislik Fakültesine gelen Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Elektrik-Elektronik Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri Doç. Dr. Nihat Öztürk ve Doç. Dr. Erdal Irmak ile Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Ağaç İşleri ana bilim dalı eğitim üyesi Prof. Dr. Musa Atar gerçekleştirmiş oldukları akademik çalışmalar çerçevesinde seminer verdiler.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanlığı tarafından düzenlenen bu seminer, Doç. Dr. Nihat Öztürk ''Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Elektrik Makinaları Arge Çalışmaları'', Doç. Dr. Erdal IRMAK ''Elektrik Şebekelerinde Sistem Çökmesi ve Yeniden Toparlanma: Türkiye Örneği'', Prof. Dr. Musa Atar ise ''Eco Dizayn'', konularında lisans ve yüksek lisans dersleri ile gerçekleşti.

Yaklaşık iki saat süren, 7 Şubat 2017 Salı günü saat 15.00'da Kültür merkezi küçük salonda gerçekleşen seminere öğrencilerin yanısıra birçok eğitim elemanı da katıldı.

Mütevelli Heyet Başkanı Kazakistanlı öğrencileri evlerinde ziyaret ediyor

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Türkiye'de yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam eden burslu öğrencilerimizin evine konuk oldu.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, öğrenci evleri ziyareti kapsamında Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü burslu doktora araştırma görevlisi Assel Yerdanova'nın evinde öğrencilerle bir araya geldi. Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, göreve geldiklerinde öğrencilerle daha yakından ilgilenecekleri sözünü hatırlatarak, birlik ve beraberliğin çok önemli olduğunu, her zaman için öğrencilerin yanında olacaklarını, öğrencilerin kendilerine Yesevi Hazretlerinin emanetleri olduğunu söyledi.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, eğitimlerini kısa sürede tamamlamalarını ve ülkelerine bir an önce hizmet etmeleri gerektiğini vurgulayarak, Türkiye'de iyi bir eğitim aldıkları için ülkelerinde daha iyi başarılara imza atacaklarını, Başkanlık olarak her türlü desteği imkânlar dâhilinde vereceklerini belirtti. Burslu öğrenciler de Mütevelli Heyet Başkanına kendilerine gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkür ederek, evlerinde ağırlamaktan son derece mutlu olduklarını ve Başkanlığın desteklerinden dolayı kendilerini gurbette hissetmediklerini ifade ettiler.

'TEHLİKEDEKİ TÜRK DİLLERİ' KİTABININ TANITIM TOPLANTISI ASTANA'DA YAPILDI

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Türk Akademisi Başkanı Prof. Dr. Darhan Kıdırali ile Kazakistan Milli Kütüphanesinde ''Tehlikedeki Türk Dilleri'' kitabının tanıtım toplantısında bir araya geldi. Tanıtım toplantısına Astana'da görev yapan birçok ülkenin Büyükelçileri ve temsilcileri, Türk Keneşi Genel Sekreter Yardımcısı Abzal Saparbekulı, Astana TİKA Koordinatörü Dr. Ali İhsan Çağlar, Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Nevzat Simsek, Türkoloji ve Türk Dünyası alanındaki bilim adamları ile Kazakistan ve Türkiye'den basın mensupları katıldı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız sözlerine Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in Türk Dünyasını bir araya getirme konusunda yaptığı katkılar için teşekkür ederek başladı. Ahmet Yesevi Üniversitesinin bu projede insiyatif aldığını ve kaybolan Türk dilleri konusunda dört ciltlik eserin yayımlandığını belirten Prof. Dr. Musa Yıldız, bu eserle tehlike altındaki Türk dillerinin haritasının çıkarıldığını söyledi. Prof. Dr. Musa Yıldız ''Tehlikedeki Türk Dilleri'' kitabına 26 ülkeden 130 bilim adamının katkı sağladığını, 132 akademisyenin makalelerinin kitapta yer aldığını belirtti.

Türk Akademisi Başkanı Prof. Dr. Darhan Kıdırali konuşmasında: «Biz bu çalışma ile sadece Kazak ve Türk dillerini değil, Altay dillerini, Kafkaslarda, Sibirya'da, İran'da, Çin'de kısacası her coğrafyada yaşayan Türk topluluklarının dillerini de koruyacak bir çalışma gerçekleştirmeyi hedefledik» dedi. Prof. Dr. Darhan Kıdırali, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'a projeye katkılarından dolayı teşekkür ederek takdir belgesi takdim etti. Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız da Türk Akademisi Başkanı Prof. Dr. Darhan Kıdırali'ye Unesco 2016 Ahmet Yesevi yılı etkinliği kapsamında Darphane Genel Müdürlüğü tarafından bastırılan Ahmet Yesevi Hatıra Parasını takdim ederek projenin başta Türkiye ve Kazakistan olmak üzere Türk Dünyası için çok önemli olduğunu ifade etti.

''Tehlikedeki Türk Dilleri'' kitabında ABD, Almanya, Rusya, Çin, İsveç, Ukrayna, Azerbaycan, Türkiye, Romanya, Yunanistan ve Kazakistan'dan akademisyenlerin eserleri yer alırken, Türkçe, Kazak Türkçesi, İngilizce, Rusça ve diğer Türk dillerinde yayınlar bulunuyor.

МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ

*Дарын - 2017

ӨНЕРЛІ СТУДЕНТТЕРДІҢ ӨРІСТІ ДОДАСЫ

Қазір ән өнеріне құмар жастар үшін өз мүмкіндігін танытатын түрлі байқаулар көп. «Жас қанат», «Арай», «Х-фактор», «Қазақстан дауысы» санамалай берсең аз емес. Өкінішке орай, мұндай байқаулардың басым бөлігінде әнқұмар жастар ұлттық әннен гөрі шетел әуендерін орындауға ыңғай білдіріп тұрады. Бір жағынан конкурсты ұйымдастырушылардың талабы да солай болуы мүмкін. Өйткені, мұндай шоу-конкурстардың бастамашылары дәстүрлі музыкамыздан гөрі «батысшыл» әуенмен көбірек сусындаған, орысша ойлап, ағылшынша сөйлейтін, өздері айтатындай, «жұлдызды» продюсерлер.

Жә, бұл үлкен қалалардағы жағдай. Ал, бізде жыл сайын талантты студенттер арасында «Дарын» фестивалі өтіп тұрады. Мақсаты айқын: білімгерлердің шығармашылықпен айналысуына жол ашу, ән айту қабілетін дамыту, өз-өзін кәсіби сахнада көрсетуіне жағдай жасау. Санаулы күннен соң, дәлірек айтсақ, ақпанның 20-сы күні бұл фестиваль 16-шы рет шымылдығын түрмек. Өнер мерекесі қаламыздың «түркі әлемінің 2017 жылғы мәдени астанасы» болып жариялануы құрметіне арналмақ. Қамтитын жанрлары: эстрадалық, дәстүрлі және түрік әндерін орындау, жұптық жүргізушілер мен көркемсөз оқушылар сайысы, айтыс, би, дизайнерлер, суретшілер және қолөнершілер байқауы. Қазір қатысатын талапкерлер түгелдей іріктілеп қойды. Енді бес күннен соң конкурс!

– Ашығын айтайық, кейінгі жылдары студенттердің шығармашылық ұмтылысы бәсеңсіп келе жатқан сияқты, – дейді осы байқаудың авторы, продюсерлік орталықтың директоры Әлімбай Ботақараев қынжылыс танытып. – Бұрынғы жылдары осы конкурсқа қатысуға 170 білімгерге дейін өтініш білдіретін. Содан біз 100-ге жуық талапкерді іріктеп алатынбыз. Қазір сабақ қиындады ма, әлде өнерге деген ынта жоғалып бара ма, әйтеуір жылдан-жылға қатысушылардың қарасы төмендеп келе жатыр. Мәселен, медицина факультетінің студенттері: «кешкі алты жарымға дейін сабақтамыз, үйірмелерге қатысуға уақытымыз жоқ» деп базыналарын айтты. Басқа факультеттер де кешкі 4-ке дейін сабақта. Содан соң ғана уақыт тауып үйірмелерді жағалай бастайды. Осының өзі, яғни дәрісханада күнұзақ отырып, әбден шаршаған талантты жастардың өнерге деген ынта-ықыласын төмендетіп бара жатқан жоқ па екен деп те күманданасың. Соған қарамастан, біз кейде студенттер үшін түнгі 10-ға дейін жұмыс істеуге мәжбүрміз.

Жалпы, өнер – өте нәзік нәрсе. Оған еліктеуші көп, бірақ талант санаулы ғана. Ал сол санаулы талантты қызықтыра білмесек, оларды университетіміздің атын шығаратын биіктерге сүйремесек, онда тәрбие саласындағы еңбегіміздің еш кеткені. Ал, мына байқау – соның бастауы.

– Бізге өнерге жаны құмар небір таланттар келеді, – дейді Әлімбай. – Дауысы да, ән айту шеберлігі де мықты. Бірақ... сыртқы фактура, өз-өзін сахнада ұстауы, түр-әлпеті. Оған қарамасақ, тағы болмайды. Себебі, облыстық, республикалық конкурстар алдымен осы критерийлерді басшылыққа алады. Кейде, керісінше. Сырт келбеті сахнаға лайық, өнерге құмар, бірақ дауысы жоқ. «Дарын», міне, осындайларды сүзгіден өткізетін үлкен елек. Төрт құбыласы түгел өнерпазды тапқанша, оны сахнаға лайықтап, тәрбиелегенше қанша уақыт ұтқызып, қаншама тер төгуге тура келеді.

Биыл 100-ден астам студент жоғарыда айтқан жанрлар бойынша фестивальге қатысқалы отыр. Бұл шара арқылы студенттердің қолынан шыққан қаншама қолөнер туындыларына, сән киімдеріне, сурет полотноларына, ең бастысы, осы «Дарын» арқылы танылып, үлкен сахналарға жолдама алған Алтынай Жорабаева, Нұржан Қалжанов, Бақытжан

Мұстафаев, Нұржан Төлендиев, Мақсат Айтжанов, Оразкүл Дәулетова, сияқты таланттарымызға куә боламыз.

– Әдепкі жылдары осы байқаудың бас жүлдесіне ие болған өнерпаздарымыз облыстық конкурстарға ешқандай іріктеусіз қабылданатын, – дейді Әлімбай. – Міне, сол дәстүрді қайта жаңғыртсақ па дейміз. Осы мақсатта бұл фестивальді халықаралық деңгейге жеткізу ойда бар.

Шын дарындар танылар сәт те тақап қалды. Әнқұмар жастардың репертуары қандай болмақ? Сахнаға қандай киім киіп шықпақ? Халық әндеріне, қазақ композиторларының шығармашылығына иек арта ма, жоқ әлде, «Х-фактор», «Қазақстан дауысы» жобаларына қатысып, тезірек танымал болуды арман еткен аға-әпкелері сияқты шетелдің арзанқол әндерді айтып «жүрек жаулай» ма, оны уақыт көрсетеді.

Бұл байқауда жұптық жүргізушілерге де үлкен сенім артылып отыр. Өткен жылы осы номинацияда 1-ші орынды қанжығасына байлаған өнер факультетінің 2-ші курс студенттері Ұлдана Әшірбаева мен Абылайхан Көшеков, неге екені белгісіз, сахнадан көрінбейді. Сонда олардың әлі күнге дейін іс-шара жүргізуден қол үзбей жүрген қос Айдар – Шарапов пен Өскеновті алмастыра алмағаны ма?

Былтыр ой қумай, ұйқас қуып кеткен айтыскерлерге біршама сын айтылып еді, биыл қандай болмақ? Сол жолы 1-ші орынды дайындық факультетінің білімгері Нұржайна Қабдікәрім иеленіп еді, ол да үнсіз.

Дара деп тапқан таланттарымыз осылайша өнерден қол үзіп кете беретін болса, университет атын кім шығармақ? Жыл сайын берілетін «Дарынның» дипломы «сен биікке жеттің, енді осымен тоқта!» дегенді білдірмесе керек, басты мақсат – төл университетінің төл өнері үшін қызмет етуде жатса керек.

Б. СЕРДӘЛІ.

ЖАС МАМАНДАР НАЗАРЫНА!

ТҮРКИЯДА ОҚУҒА МҮМКІНДІК БАР

Университетіміздің 2016 жылғы 12-қарашада өткен 53-ші Өкілетті Кеңес Мәжілісінің 3-ші шешімімен Өкілетті Кеңес Басқармасы тарапынан шәкіртақы тағайындалып, Түркия Республикасы университеттерінде докторантура бағдарламасы мен кәсіби біліктілік арттыру курсы бойынша үміткерлер үшін конкурс жариялайды.

Докторантура бағдарламасы бойынша 1 жылдық оқу мерзімінде Халықаралық қатынастар, Компьютер инженерлігі, Электротехникалық және электрондық инженерия (Технология факультеті), Медициналық биология, Стомотология/Перодонтология мамандықтарында білім алуға болады. Сондай-ақ, кәсіби біліктілік арттыру курсы медициналық (анатомия, физиология, гистология, патология) мен графика-дизайн, радио-телевизия-кино салалары бойынша біліктілік арттыруға зор мүмкіндік бар.

Үміткерлер қойылатын талаптар:

1. Үміткердің таңдаған мамандығына базалық жоғары білімінің сәйкес келуі;
2. Жоғары білімі туралы дипломы мен қосымшасы көшірмесінің нотариалды куәландырылған болуы;
3. Жоғары білім туралы диплом мен 100-дік немесе 4-тік ұпай жүйесі бойынша дайындалған академиялық үлгерімі туралы диплом қосымшасы 100-дік немесе 4-тік ұпайлық жүйеден жинаған түлек болуы:
4. Докторантура бағдарламасында білім алуға үміткердің кем дегенде 1 (бір) ғылыми мақаласының жарияланған болуы;
5. Университет тарапынан өткізілетін Түрік тілі бойынша емтиханынан табысты өткен болуы (100 ұпайлық жүйеден 50 ұпайдан жоғары);
8. Тәртіптік шараға тартылмаған болуы (университет ректораты тарапынан әкімшілік жаза, ескерту, сөгіс алмаған);
9. Оқуына кедергі болмайтын ауыр науқасқа немесе жұқпалы ауруға шалдықпағанын растайтын денсаулығы туралы 082 нысанды анықтамасының болуы қажет (түрік тілі емтиханынан сәтті өткен үміткерлер үшін талап етілетін құжат).
10. Докторантура бағдарламасында білім алуға үміткердің жасы 1-қаңтардан бастап 35-тен аспаған болуы қажет.

Ескерту: ХҚТУ-іне білікті оқытушы мамандарды даярлау мақсатында ЖОО-да білім алуын табысты аяқтаған үміткерлер жіберілетіндіктен екі елдің жауапты тұлғалары шеңберінде мұқият түрде базалық білім нәтижелері, түрік тілі емтихан қорытындысы және саласы бойынша жасаған ғылыми жұмыстары сарапқа салынады.

Үміткерлер білім алуларын бастамай тұрып, университет Ректоратымен "Міндетті қызмет атқару" келісім-шарты жасалады. Оқуын сәтті аяқтаған мамандар Түркияда қанша мерзім шәкіртақылы негізде білім алған болса (демалыс күндерін қосқанда) сонша мерзім көлемінде университетімізге келіп, саласы бойынша жұмыс істеуге міндетті. Шәкіртақы тағайындалған тұлға түзілген келісім-шарт бойынша міндетті қызметіне кіріспеген жағдайда немесе жұмыс мерзімі аяқталмай тұрып университеттегі жұмысынан өз еркімен босаған жағдайда білім алуы үшін жұмсалған қаражат барлығы заңды пайызымен есепке алына отырып, сот орындары арқылы университет пайдасына өндіріледі.

Құжат қабылдау мерзімі: 01.02.2017 - 01.03.2017 аралығы.

Түрік тілінен меңгеру деңгейін айқындау емтиханы – 13 наурыз Сұхбаттасу – 14 наурызда өтеді.

Ескерту: Емтихан мерзімі мен уақыты өзгерген жағдайда қосымша хабарланады.

Құжаттар Түркістан қаласы, Б.Саттарханов даңғылы, № 29 ректорат ғимаратының 3-қабат, 304-бөлмесінде 10.00-17.00-ге дейін қабылданады.

Байланыс телефондары: 8 (725 33) 6 36 01, 8 702 498 06 65. факс 6 36 05.

Универсиада – студенттік спорт ойындары

Алматыда 11 күнге созылған универсиада ойындары мәресіне жетті. Қазақстандық спортшылар жалпы командалық есепте екінші орынды иемденді.

Спорттық ойындарға 57 елдің 2000-ға тарта спортшысы келді. 578 университеттің үмітін арқалаған саңлақтар сынға түсті. Біздің елдің жастары 36 медальді олжалады. Соның 11-і – алтын. Жалпы есепте теріскейлік көршіміз Ресейден кейінгі күміс тұғырға табан тіредік. Студенттер арасындағы кешенді сайыс екі жылдан кейін Ресейдің Красноярск қаласында өтеді.

Универсиада тарихы

Универсиада — дүниежүзілік студенттік спорт ойындары. Универсиада – Халықаралық Университеттік Спорт федерациясының ұйымдастыруымен студенттер арасында өтетін халықаралық жарыс. Бұл дүбірлі доданы «Бүкіләлемдік студенттік ойындар» немесе «Бүкіләлемдік университеттік ойындар» деп те атайды. Мыңдаған талантты жастардың басын қосатын бұл ойындар екі жылда бір болып тұрады. Яғни бір жылы қысқы спорт түрлерінен өтсе, келесі жылы жазғы ойындар ойналады.

Студенттік спорт тарихы 1905 жылдан басталады. Осы жылы АҚШ-та студент жастардың алғашқы халықаралық жа-

рысы өтті. Бірінші Дүниежүзілік студенттік ойындар 1923 жылы Парижде ұйымдастырылды. Универсиада деген атау алған алғашқы спорт жарысы 1959 жылы Италияның Турин қаласында өтті. Содан бергі кезеңде Универсиада әлемдегі ең айшықты халықаралық бұқаралық спорт және мәдени оқиғалардың біріне айналды. Универсиаданың бір мақсаты – спортты білім беру жүйесінің маңызды элементтерінің бірі ретінде ілгерілету.

Универсиаданы Алматыда өткізу

Универсиаданы Алматыда өткізу туралы ресми шешім 2011 жылғы 29 қарашада Брюссельде Халықаралық университеттік спорт федерациясында (FISU) өткен дауыс беру нәтижесінде қабылданды. Осылайша, Алматы бұрынғы кеңестік кеңістік елдерінің ішінде бірінші болып, 2017 жылы өтетін XXVIII қысқы Универсиаданың астанасына айналды. Бұған дейін 1973 жылы Мәскеу және 2013 жылы Қазан қаласы жастардың тек жазғы спорт ойындарын қабылдаған болатын. Универсиада туын Алматы қаласына беру салтанатты рәсімі 2015 жылғы 15 ақпанда Испанияның Гранада қаласында өтті.

XXVIII қысқы Дүниежүзілік универсиада 2017 жылы 28 қаңтар мен 8 ақпан аралығында өтті. Универсиада ойындары қазақ елінде қысқы спорттың қарқынды дамып келе жатқанын көрсетті. Спорт додасына қатысушылар өз елдерінің елшілеріне айналып, оларды қабылдап, достастық пен өзара түсіністік ортасын сыйлап отырған тамаша ел мен көрікті қала туралы өз әсерлерін басқалармен бөлісті.

Ясауи университеті

Редактор Жанар БЕЙСЕНБАЕВА

Тілшілер:
Журналистика бөлімінің студенттері

Фототілші: Елнұр СЕРДӘЛІ
Беттеуші: Мұрат ШАХАНБАЕВ

Газет Қазақстан Республикасының Байланыс және ақпарат министрлігінде 4.10.2010 жылы тіркеліп, тіркеу туралы №11180-Г куәлігі берілген.

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және кері қайтарылмайды. Автордың пікірі, мақалалары, ашық хаттары мен үндеулері редакцияның көзқарасын білдірмейді. «Ясауи университетінде» жарияланған мақаланы көшіріп басқанда сілтеме жасалуы тиіс. Кейбір суреттер интернеттен алынды

Мекен-жайы: ҚР, ОҚО, Түркістан қаласы, Қазыбек би көшесі, №4 оқу ғимараты, 106-кабинет.
Байланыс телефоны: 8 /72533/ 3-21-24, ішкі 117
Эл.пошта: a.yassaui@mail.ru

Газет «M-PRESS» ЖШС баспа үйінде басылды.
Мекен-жайы: ҚР, Шымкент қаласы, Байтұрсынов көшесі, 18-үй
Таралымы: 1000 дана

Тапсырыс нөмірі:

Газет 1995 жылдан бастап айына 2 рет шығады

Таралу аумағы: Қожа Ахмет Ясауи атындағы ХҚТУ